

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach**

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
MIASTA
W 2020 ROKU**

**SIEDLCE
SIERPIEŃ 2021 ROK**

Spis treści

1. Spis treści.....	2
2. Dane demograficzne.....	3
3. Dane liczbowe z kontroli, decyzji i mandatów i inne.....	4
4. Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych usług medycznych.....	5
5. Sytuacja w zakresie wybranych chorób zakaźnych i zakażeń	7
5.1 Zestawienie zbiorcze zachorowań i zapadalności (na 100 tys. mieszkańców) na wybrane choroby zakaźne.....	20
5.2 Zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń wywołanych wirusem SARS COV-2...	22
6. Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	24
6.1 Stan zaszczepienia wszystkich roczników podlegających sprawozdawczości wg druku MZ-54 za 2020 r. p/ko wybranym chorobom zakaźnym.....	27
7. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Bezpieczeństwa Żywności....	31
8. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Komunalnej.....	35
9. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Pracy.....	39
10. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo -wychowawczych	45
11. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.....	48
12. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	50

Dane demograficzne:

Terytorialny zakres działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach obejmuje teren 1 635 km² zamieszkałych przez 159 547 osób, w tym:

- powiat grodzki tj. miasto Siedlce o powierzchni 32 km² zamieszkałe przez 78 185 mieszkańców,
- powiat ziemski siedlecki obejmujący 13 gmin (Domanice, Kotuń, Korczew, Mordy, Mokobody, Przesmyki, Paprotnia, Siedlce, Skórzec, Suchożebry, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn) o powierzchni 1 603 km² zamieszkały przez 81 362 mieszkańców.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach w 2020 roku przeprowadzili ogółem 15 734 kontrole stanu sanitarnego obiektów, wystawili 7 063 decyzje, nałożyli 28 mandatów karnych na kwotę 5 750,-zł. oraz grzywien 35 na kwotę 218 000,-zł .

Dane liczbowe z powiatu siedleckiego za 2020 r. (ziemskiego i grodzkiego)

Komórka organizacyjna	Liczba nadzorowanych obiektów	Liczba kontroli	Liczba pobranych próbek*, wykonanych badań**	Liczba decyzji		Liczba nałożonych mandatów	Liczba nałożonych grzywien
				wydanych	w tym unieruchomienia	kwota	kwota
Sekcja Epidemiologii	354	14 823	x 3 819	6 561	x	x	33
						x	197 000,-
Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	2 150	403	485 1 138	374	2	28	1
						5 750,-	1 000,-
Sekcja Higieny Komunalnej	481	381	165 1 960	51	x	1	x
						300,-	x
Sekcja Higieny Pracy	555	72	33 47	76	x	x	1
						x	20 000,-
Stanowisko pracy Higieny Dzieci i Młodzieży	192	55	x 9	1	x	x	x
						x	x
Razem	3 732	15 734	683 6 973	7 063	2	28	35
						5 750,-	218 000,-

Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych usług medycznych, ocena sytuacji epidemiologicznej oraz wykonawstwo szczepień ochronnych

Nadzór sanitarny w obiektach podmiotów leczniczych obejmuje ocenę higieniczno-sanitarną pomieszczeń i wyposażenia oraz realizacji działań w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych potwierdzonych stosowną dokumentacją.

Sekcja Epidemiologii w zakresie nadzoru higieny lecznictwa na terenie miasta Siedlce w 2020 r. sprawowała nadzór nad **228** podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, w następujących w kategoriach:

- ✓ **4** w kategorii świadczeń szpitalnych, oraz **1** hospicjum i **1** zakład opiekuńczo-leczniczy w strukturach szpitala,
- ✓ **104** podmioty lecznicze w kategorii świadczeń ambulatoryjnych w tym **9** nie będących przedsiębiorstwami,
- ✓ **118** to indywidualne praktyki lekarskie, w tym 79 gabinetów zabiegowych i 39 gabinetów niezabiegowych

W związku z ustawą z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz niektórych innych ustaw, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach (PPIS) zgodnie z kompetencjami, wynikającymi z powyższej ustawy, w połowie 2020 r. przejął pod nadzór sanitarno-epidemiologiczny wszystkie zakłady lecznicze będące w strukturach SPZOZ w Siedlcach, pozostający poprzednio pod nadzorem Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w 2020 r. przekazał pod nadzór PPIS 1 szpital niebędący przedsiębiorstwem, ZOL i Hospicjum będące w strukturach szpitala, 7 placówek lecznictwa ambulatoryjnego, oraz laboratorium diagnostyki medycznej, funkcjonujące w strukturach SPZOZ w Siedlcach na terenie powiatu grodzkiego. Ponadto w 2020 r. PPIS przejął na terenie miasta nadzór nad Przychodnią Centralnego Szpitala Klinicznego MSWiA w Warszawie - Polikliniką w Siedlcach oraz Stacją Zespołu Wyjazdowego RM MEDITRANS, które były wcześniej pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej MSWiA.

Ponadto w 2020 r. na terenie miasta, zarejestrowano 1 nową przychodnię specjalistyczną, natomiast został zlikwidowany 1 gabinet indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej i 2 gabinety o profilu ginekologicznym.

W przypadku nowoprzybyłych placówek, na chwilę obecną brak aktualnych informacji o stanie funkcjonalnym i sanitarno-technicznym pomieszczeń – ze względu na działania podejmowane w trakcie epidemii COVID-19, w przekazanych obiektach nie przeprowadzono żadnej kontroli.

W 2020 r. przeprowadzono kontrolę w **10** obiektach: z kategorii podmiotów indywidualnych gabinetów lekarskich i lekarskich dentystycznych skontrolowano **6** gabinetów, w kategorii podmiotów leczniczych przeprowadzono **1** kontrolę w niepublicznej przychodni o profilu stomatologicznym, **1** kontrolę w medycznym laboratorium diagnostycznym, **1** kontrolę sprawdzającą placówki w kategorii zakład rehabilitacji leczniczej dot. wykonania obowiązków

nałożonych na stronę decyzją PPIS, oraz 1 kontrolę. w związku ze zgłoszoną interwencją (dot. przychodni pediatrycznej).

Kontrole prowadzono w zakresie oceny warunków sanitarno-higienicznych oraz działań w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego pacjentów i personelu podczas udzielania świadczeń zdrowotnych, w szczególności w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkiej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach z zakresu nadzoru higieny lecznictwa nad podmiotami leczniczymi w 2020 r. wystosował 1 decyzję administracyjną merytoryczną dotyczącą placówki lecznictwa ambulatoryjnego. Nałożone decyzją obowiązki dotyczyły m.in. zapewnienia funkcjonalności i wyposażenia pomieszczeń. Wszystkie obowiązki wynikające z decyzji merytorycznej zostały zrealizowane w ustanowionym terminie.

W wyniku przeprowadzonych kontroli tylko w jednym z kontrolowanych podmiotów stwierdzono uchybienia natury bieżącej dotyczące min. wstępnego magazynowania odpadów medycznych oraz związane z prowadzeniem dokumentacji z obszaru działań zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym w odniesieniu do rodzaju wykonywanych świadczeń zdrowotnych. Podmiot leczniczy złożył pisemną deklarację o wykonaniu zaleceń.

Niewielka liczba kontroli wynika z realizacji dużej liczby prowadzonych zadań przeciwepidemicznych, w związku z ogłoszonym 20 marca 2020 r. stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej związanej z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, dotyczących ograniczania rozprzestrzeniania się zakażeń SARS-CoV-2 oraz nadzoru nad chorymi czy osobami kwarantannowanymi. Prowadzono wyłącznie kontrole związane ze zgłaszanymi interwencjami dotyczącymi nieprawidłowości stanu higieniczno-sanitarnego w nadzorowanych obiektach, mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia i/lub życia.

W trakcie 2020 r. wpłynęły liczne interwencje od osób prywatnych dotyczące kwarantanny i nieprzestrzegania zasad obowiązujących w okresie epidemii poza placówkami lecznictwa, natomiast 5 z nich dotyczyło podmiotów leczniczych w obszarze nadzoru higieny lecznictwa i dotyczyły one:

- organizacji poradni dziecięcej w przychodni specjalistycznej,
- braku mydła i preparatów dezynfekcyjnych przy wejściu do przychodni, oraz w dozownikach przy umywalkach w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla pacjentów w dwóch przychodniach,
- nieprawidłowości dot. stosowania środków ochrony przez personel i pacjentów w przychodni o profilu rehabilitacji,
- niewłaściwej organizacji utrudniającej zachowanie dystansu społecznego i stosowania środków higieny rąk oraz braku stosowania środków ochrony indywidualnej przez personel medyczny w punkcie szczepień.

W 2020 roku zarejestrowano 16 nowych ognisk epidemicznych w placówkach lecznictwa stacjonarnego na terenie miasta Siedlce. Wśród zarejestrowanych ognisk 14 dotyczyło zakażeń wirusem SARS-CoV-2, a 2 to ogniska o etiologii *Klebsiella pneumoniae* MBL(+). Na koniec

2020 roku wygaszono 15 ognisk epidemicznych natomiast 1 ognisko o etiologii SARS-CoV-2 nie zostało wygaszone do końca 2020 roku.

W większości ognisk o etiologii SARS-CoV-2 zakażenia dotyczyły przede wszystkim zatrudnionego personelu jak również, ale w mniejszej części, pacjentów hospitalizowanych w danym okresie na oddziałach. W dwóch ogniskach o etiologii *Klebsiella pneumoniae* MBL(+) zakażenia dotyczyły tylko hospitalizowanych pacjentów.

Sytuacja w zakresie wybranych chorób zakaźnych i zakażeń

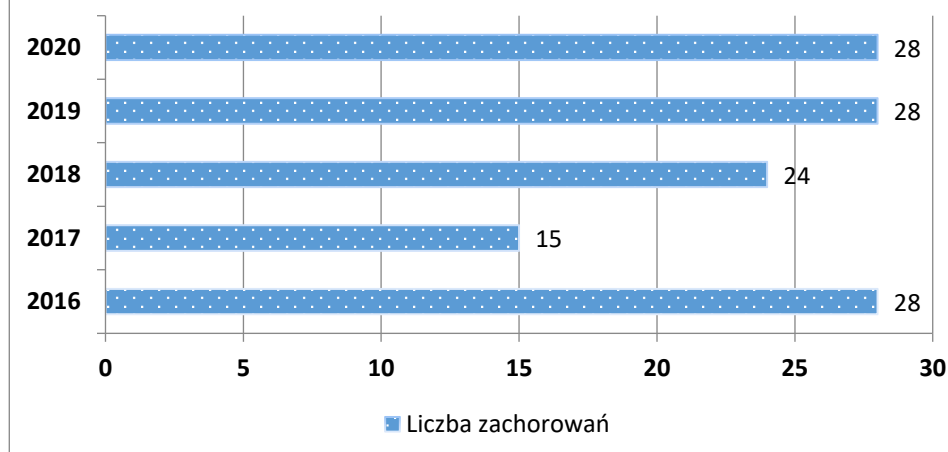
1.1. Choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2020 roku spośród chorób zakaźnych objętych obowiązkiem zgłaszania i rejestracji, na terenie powiatu grodzkiego nie zanotowano przypadków zachorowań na takie jednostki chorobowe jak: dur brzuszny i dury rzekome, czerwone, włośnicę oraz zatrucie jadem kiełbasianym. Brak wyżej wymienionych chorób przenoszonych drogą pokarmową, zwłaszcza durów i czerwone jest wynikiem ogólnie dobrej sytuacji higieniczno-sanitarnej, w szczególności powszechnego dostępu do bieżącej i uzdatnionej wody. Należy także zaznaczyć, że zaobserwowany w 2020 r. spadek zachorowań na inne choroby zakaźne, spowodowany był epidemią SARS-CoV-2, poprzez długie okresy lockdownu oraz ograniczony dostęp mieszkańców Siedlec do placówek ochrony zdrowia, w tym szpitali. Podawane poniżej dane mogły zostać zaniżone poprzez brak dostępu do właściwej diagnostyki i nie zgłaszanie się pacjentów z objawami chorobowymi innymi niż COVID-19 do lekarzy.

Wśród bakteryjnych przyczyn zatrucia pokarmowych nadal najczęstsze były zatrucia wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*. Odnotowano **28** zachorowań na salmonelozę, tj. tyle samo co w poprzednim 2019 r.. Wystąpiło 1 zbiorowe ognisko zatrucia pałeczkami *Salmonella* w stołówce zakładowej na terenie Siedlec, pozostałe zachorowania związane były z posiłkami wykonywanymi i spożywanymi w warunkach domowych.

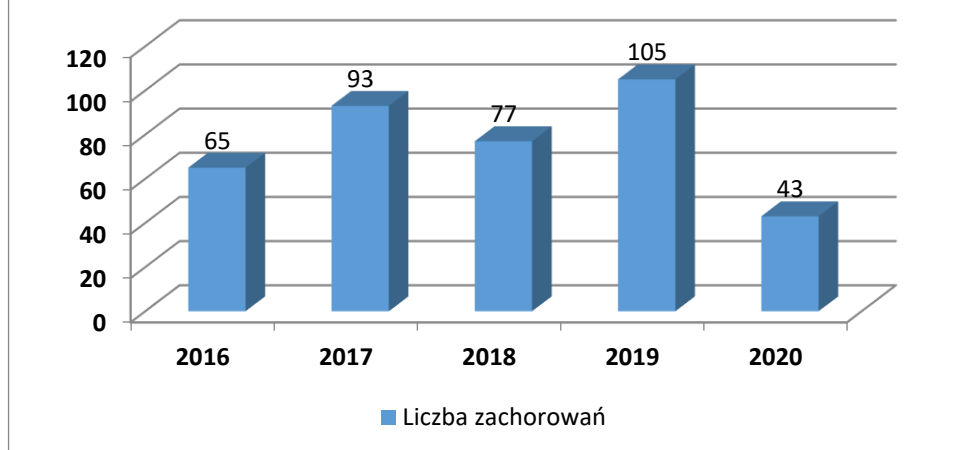
Najczęstszym źródłem zakażeń były jaja kupowane od ulicznych sprzedawców z małych hodowli kur prowadzonych bez nadzoru weterynaryjnego i ich nieprawidłowa obróbka termiczna. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie zatrucia wywołanych pałeczkami *Salmonella* w ciągu ostatnich 5 lat przedstawia Tab.1.

Tab. 1. Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami salmonella na terenie miasta Siedlce w latach 2016-2020

Po raz pierwszy od 2016 roku zauważono duży spadek ogólnej liczby biegunek u dzieci do lat 2 (które są grupą najbardziej narażoną na biegunki o zakaźnym pochodzeniu), zarówno o etiologii bakteryjnej, wirusowej, jak i nieokreślonej. W 2019 roku zarejestrowano ich 105, a w 2020 r. tylko **43**, co stanowi spadek o 59 % w stosunku do 2019 roku. Biegunki nadal pozostają istotną przyczyną zachorowań i hospitalizacji dzieci do lat 2. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie biegunek o etiologii zarówno bakteryjnej, jak i wirusowej oraz bliżej nie określonej w ciągu ostatnich 5 lat przedstawia Tab.2.

Tab. 2. Biegunki o etiologii bakteryjnej, wirusowej i nieokreślonej u dzieci do lat 2 w latach 2016-2020

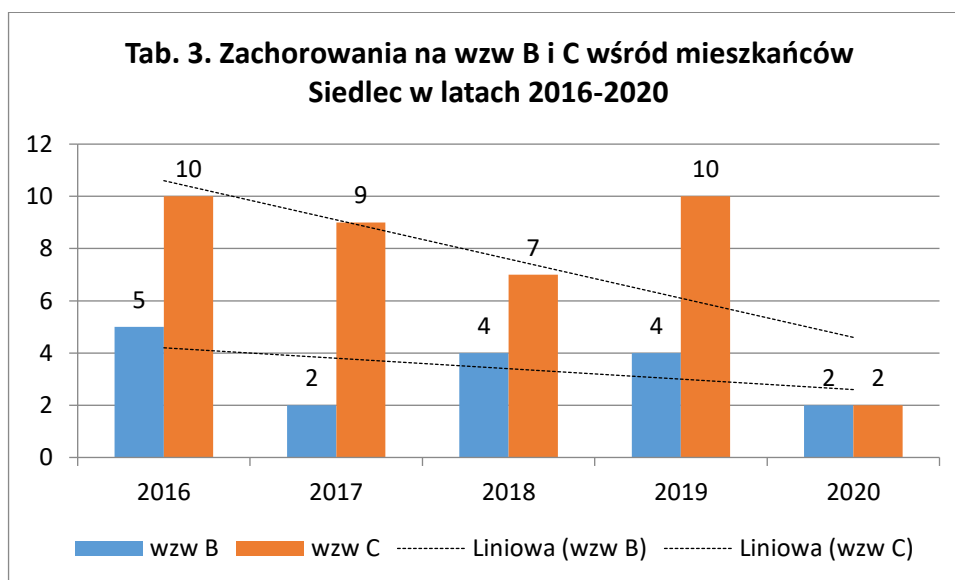
Na terenie m. Siedlce biegunki były w większości spowodowane zakażeniami wirusowymi, zwłaszcza rotawirusami. Należy przy tym zauważyć, że do zakażeń jelitowych i zatruc pokarmowych u dzieci w wieku do lat 2 dochodzi prawie wyłącznie w środowisku domowym. Dlatego też przy każdej okazji prowadzenia działalności nadzorowej prowadzone są także działania edukacyjne w zakresie zapobiegania zatruciom i zakażeniom jelitowym wśród mieszkańców Siedlec, dbałości o higienę osobistą i otoczenia oraz higienę przygotowania posiłków w środowisku domowym. Propagowane są także szczepienia ochronne przeciw

rotawirusom w rodzinach, w których są noworodki i niemowlęta przed ukończeniem 6 m-ca życia.

W 2020 roku odnotowano wśród mieszkańców Siedlec **1** zachorowanie na żółtaczkę pokarmową zwaną „chorobą brudnych rąk”, czyli wirusowe zapalenie wątroby typu A. W okresie letnim na wzv A zachorował 3 letni chłopczyk. Z zebranego wywiadu wynikało, że nośnikiem zakażenia mogły być nieumyte owoce miękkie. Wśród domowników nie odnotowano zachorowań na wzv A.

1.2. Choroby przenoszone drogą naruszenia ciągłości tkanek

W zakresie chorób zakaźnych szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek zarejestrowano: **2 przypadki** wirusowego zapalenia wątroby typu B i **2 przypadki** wirusowego zapalenia wątroby typu C. Nie odnotowano ostrych zakażeń wirusami hepatotropowymi wymagających leczenia szpitalnego. Nowe bezobjawowe zakażenia wirusem C są rzadko wykrywane, gdyż lekarze nie zlecają ich aż do momentu, gdy pacjent zaczyna odczuwać długofalowe skutki zakażenia /postać przewlekła wzv/. Dlatego najczęściej do wykrycia zakażenia dochodzi gdy choroba ma ostry przebieg /przypadki sporadyczne/, podczas hospitalizacji z powodu innych chorób lub podczas honorowego oddawania krwi. Zwiększająca się świadomość społeczeństwa na skutek prowadzonych kampanii społecznych „STOP! HCV”, „HCV można pokonać”, „Zapobieganie zakażeniom HCV” spowodowała, że wiele osób biorąc pod uwagę swoją historię narażeń na zakażenie, m.in. zabiegi medyczne i niemedyczne z naruszeniem ciągłości tkanek, decydują się wykonać badania prywatnie. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie wirusowych zakażeń wątroby typu B i C w ciągu ostatnich 5 lat przedstawia Tab.3.

Jak wynika to z tabeli 3, o wiele korzystniej przedstawia się sytuacja w zakresie zachorowań na wzv B. W dalszej perspektywie będzie ona ulegać poprawie lub ustabilizowania na podobnym niskim poziomie, ze względu na dostępne szczepienia p-w wzv B, które

wprowadzone zostały jako szczepienia obowiązkowe u noworodków na naszym terenie od 1994 roku. Grupę ryzyka stanowią więc tylko osoby nieszczepione, tj.: urodzone przed 1994 rokiem, dzieci których rodzice nie wyrażają zgody na szczepienia /ruchy anty szczepionkowe/, osoby nieszczepione z otoczenia domowego osób zakażonych.

Z analizy dochodzeń epidemiologicznych dotyczących mieszkańców Siedlce wynika, że do zakażeń wirusami hepatotropowymi dochodzi najczęściej podczas różnego rodzaju zabiegów medycznych, często drobnych. W ostatnich latach obserwujemy również wzrost narażeń niemedycznych tj. tatuowanie lub kolczykowanie, wykonywane w warunkach domowych, prawdopodobnie bez przestrzegania żadnych procedur sterylizacji i dezynfekcji sprzętu. Trudno jest zlokalizować takie miejsca ze względu na to, że osoby zakażone nie chcą podawać nazwisk i adresów swoich kolegów lub znajomych, którzy najczęściej im te zabiegi wykonywali.

Do zakażeń przenoszonych drogą naruszenia ciągłości tkanek należy także: bezobjawowe zakażenie HIV, czyli tzw. nosicielstwo HIV, objawowe zakażenie HIV - nie AIDS i AIDS. PPIS w Siedlcach prowadzi rejestry zakażonych dopiero od 2013 r. Od tego czasu zarejestrowano w Siedlcach 13 nowo wykrytych zakażeń HIV, w tym 2 zachorowania na AIDS, jedno z nich zakończone zgonem. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w zakresie zakażeń HIV i zachorowań na AIDS na przestrzeni ostatnich 7 lat przedstawia Tab.4.

Tab.4. Liczba nowo wykrytych zakażeń HIV u mieszkańców miasta Siedlce w latach 2013-2020

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba nowo wykrytych zakażeń HIV	1 ^x	1	3	3	1	2 [*]	1	1

X- w tym 1 zach. na AIDS zakończone zgonem

***** - w tym jedno zachorowanie na AIDS

1.3. Choroby przenoszone drogą powietrzno-kropelkową

Sytuacja epidemiologiczna innych chorób zakaźnych, zwłaszcza wirusowych przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową przeciwko którym realizowane są szczepienia ochronne, tj. m.in. odry (0 zachorowań w 2020r.), p-w śwince, odrze, różyczce - świnki (2 przypadki) i różyczki (1 przypadek) - można uznać za stabilną.

Z roku na rok wzrasta jednak liczba dzieci i młodych dorosłych niezaszczepionych szczepionką p-w odrze, śwince, różyczce, co spowodowane jest nasilającym się działaniem ruchów antyszczepionkowych. Coraz większa staje się zatem populacja ludzi nieuodpornionych p-w tym wirusom, co w kontekście zachorowań na odrę na świecie, stwarza duże ryzyko zawleczenia tej choroby na teren miasta Siedlce.

W zakresie krztuśca od 2013 roku do 2020 roku obserwowany jest trend wzrostowy zachorowań. W 2020 roku zanotowano największą liczbę rozpoznań krztuśca. Sytuację epidemiologiczną w Siedlcach w tym zakresie przedstawia Tab. 5.

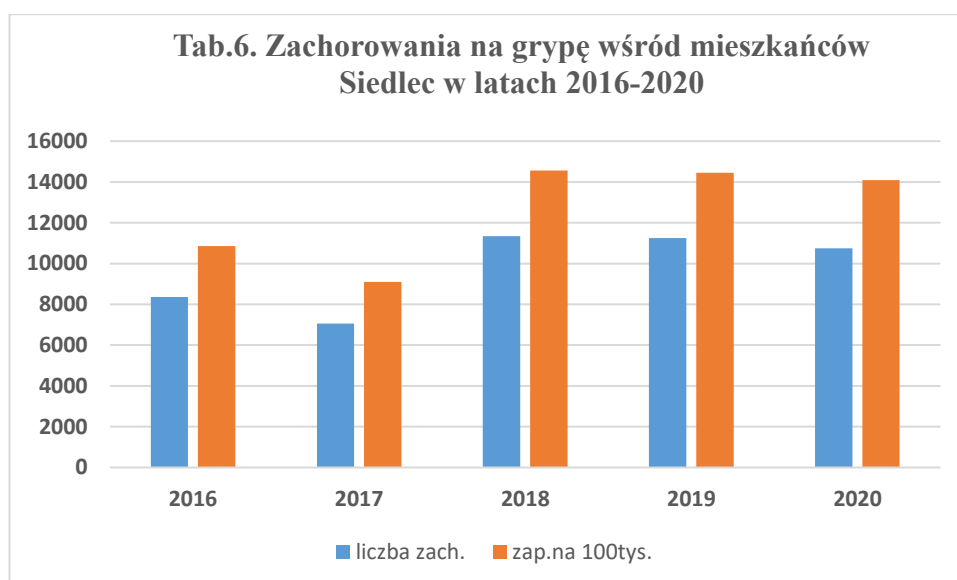
Tab.5. Liczba przypadków krztuśca na terenie miasta Siedlce i współczynnik zapadalności w latach 2013-2020

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba zachorowań / zapadalność na 100 tys. mieszkańców	0 / 0	3 / 3,9	1 / 1,3	2 / 2,6	9 / 11,6	6/7,8	2/2,6	21/27,3

W 2020 roku z zarejestrowanych **21** zachorowań na krztusiec, ale tylko **5 zostało potwierdzonych** badaniami w kierunku *Bordatella pertusis*, pozostałe przypadki zostały zgłoszone na podstawie objawów klinicznych charakterystycznych dla krztuśca. Generalnie w Polsce obserwuje się pogorszenie sytuacji epidemiologicznej krztuśca, a jako przyczynę podaje się zjawisko spadku odporności poszczepiennej po upływie 5–7 lat od szczepienia. Odporność po przechorowaniu krztuśca utrzymuje się przez ok. 10–15 lat. Czynnikiem sprzyjającym szerzeniu się krztuśca, także wśród osób szczepionych, mogą być również zmiany genetyczne wśród szczepów pałeczki krztuśca (*Bordetella pertussis*). Jednym z możliwych działań jest podawanie młodzieży dawek przypominających szczepionki. Ponadto, w odniesieniu do osób dorosłych, szczepienia przypominające powinny być realizowane w postaci „strategii kokonu”. Polega ona na szczepieniu rodziców, opiekunów, dziadków, a także pracowników ochrony zdrowia, którzy mają kontakt z noworodkami lub nie w pełni zaszczepionymi niemowlętami (które nie otrzymały pełnego cyklu szczepień), a więc są najbardziej narażone na ciężki lub powikłany przebieg choroby.

Liczba zachorowań na choroby zakaźne objęte obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi jest dobrym miernikiem poziomu wykonawstwa szczepień ochronnych. Brak zachorowań lub zachorowania występujące sporadycznie, świadczą o dobrym wykonawstwie szczepień. Natomiast w takich jednostkach chorobowych jak np. ospa wietrzna (2018 r.-176, 2019 r. - 636, 2020 r.- **336 zachorowań**), nie objętych obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych, obserwuje się niestabilną sytuację epidemiologiczną i powtarzające się okresowo wzrosty lub spadki liczby przypadków.

W całym 2020 roku kontynuowano nadzór nad zgłaszalnością i rejestracją grypy. Wśród mieszkańców miasta Siedlce odnotowano **10 751** przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych (zap.14,1 tys./100 tys.) przebiegających zazwyczaj stosunkowo łagodnie - tylko 83 (0,77 % wszystkich chorych) wymagało hospitalizacji ze względu na powikłania. najczęściej były to powikłania ze strony układu oddechowego. Zarejestrowano **1** zgon z powodu powikłań pogrypowych mężczyzny w wieku 58 lat obciążonego innymi chorobami. Z badań przeprowadzanych u 33 chorych szybkimi testami immunochromatograficznymi i badaniami PCR wynika, że większość z nich zakażona była wirusem grypy A, w tym jedna wirusem A i B. Tablica poniżej przedstawia sytuację epidemiologiczną grypy na naszym terenie w ciągu ostatnich pięciu lat.

W naszym mieście, podobnie jak i w całej Polsce, pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnych skierowanych do wielu grup ludności, szczepi się tylko niewielki odsetek społeczeństwa. /Tab. 7./

Tab.7. Udział procentowy zaszczepionych p-w grypie sezonowej w ogólnej liczbie mieszkańców Siedlec w latach 2013-2018

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
% zaszczepionych	2,7	2,5	2,1	3,0	3,6	3,9	3,3	4,2

Należy mieć nadzieję, że trend wzrostowy liczby osób zaszczepionych utrzyma się w latach następnych, co pozwoli na zmniejszanie się liczby zachorowań i ograniczenie transmisji wirusa grypy. Większość wykonanych szczepień dotyczy głównie osób po 65 r.ż. – 47,9% ogółu zaszczepionych przeciwko grypie w 2020r., dla których grypa stanowi największe ryzyko wystąpienia powikłań /w tym zgonów/ oraz pracowników firm, które w obawie przed malejącą frekwencją pracowników w sezonie jesienno-zimowym, sponsorują dla nich szczepienia przeciwko grypie. Małym zainteresowaniem cieszą się natomiast szczepienia u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, choć właśnie oni, częściej niż dorośli, przebywają w dużych zbiorowiskach ludzkich /przedszkola, szkoły, internaty, imprezy zbiorowe/ a co za tym idzie, istnieje dla nich większe ryzyko zakażenia wirusem grypy.

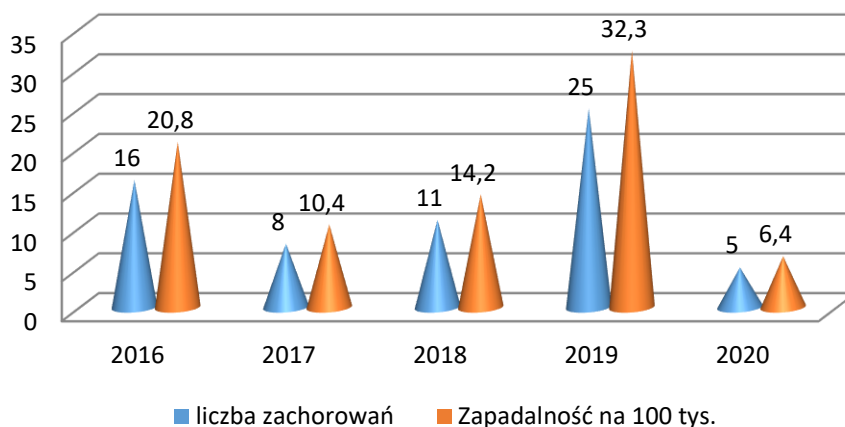
PPIS w Siedlcach również w 2020 roku zachęcało do szczepień p-w grypie, przekazywało systematycznie informacje do lokalnych mediów nt. rozwoju sytuacji epidemiologicznej w sezonie grypowym.

Do chorób przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową należy także gruźlica. Źródłem zakażenia jest zazwyczaj osoba chora na gruźlicę, prątkująca. PPIS w Siedlcach prowadzi rejestry gruźlicy dopiero od 2015 roku i we współpracy z Poradnią Gruźlicy i Chorób Płuc SPZOZ w Siedlcach sprawuje nadzór nad osobą chorą i jej otoczeniem. Do PPIS

w Siedlcach w 2020 roku zgłoszono tylko **5 nowych zachorowań** na gruźlicę u mieszkańców Siedlec, tj. o 20 mniej niż w 2019 roku. Wszyscy chorzy byli prątkujący. Wśród nich było 4 kobiety i 1 mężczyzna. Nie zarejestrowano zachorowań u dzieci i nie stwierdzono występowania na naszym terenie gruźlicy wielolekoopornej.

Najwięcej zachorowań na gruźlicę w okresie prątkowania zaobserwowano w starszych grupach wiekowych (4 zach.), co można tłumaczyć faktem, iż w czasach, gdy sytuacja epidemiologiczna gruźlicy była znacznie gorsza niż obecnie, duża część populacji została zakażona prątkiem gruźlicy. Zachorowania na gruźlicę wśród osób starszych są więc w dużym odsetku wynikiem reaktywacji zakażenia wcześniejszego, co uniemożliwia szybką eliminację choroby w populacji. Sytuacja ta wymaga podejmowania działań mających na celu szybkie identyfikowanie i leczenie nowych przypadków gruźlicy, przeprowadzanie badań osób z najbliższego otoczenia chorych na gruźlicę i podejmowanie leczenia w przypadku wykrycia zakażenia.

Tab. 8. Liczba zachorowań na gruźlicę i zapadalność na terenie miasta Siedlce w latach 2016-2020

Polska należy już do krajów o zapadalności niskiej, czyli takich, gdzie zapadalność jest mniejsza niż 20 zachorowań na 100 000 ludności, ale nadal jest ona wyższa niż średnia w UE. Celem wyznaczonym wszystkim krajom świata przez WHO, jest zmniejszenie o 95% liczby zgonów z powodu gruźlicy i zmniejszenie średniej zapadalności na gruźlicę na świecie do < 10 przypadków na 100 000 ludności do 2035 roku. Znaczny spadek zachorowań na gruźlicę w 2020 r. na terenie m. Siedlce wynika niewątpliwie z ograniczeń związanych z epidemią SARS-CoV-2, ograniczeniem kontaktów społecznych i noszenia maseczek, ale z drugiej strony nie da się wykluczyć negatywnego wpływu epidemii na postawy pacjentów ale i ograniczeń w dostępie do wizyt i diagnostyki w kierunku innych niż COVID-19 chorób.

Tab. 9. Zachorowania na gruźlicę na terenie m. Siedlce w 2020 r. wg. lokalizacji choroby, stanu bakteriologicznego, wieku i płci

Grupy wiekowe	Gruźlica układu oddechowego				Gruźlica innych narządów		Ogółem grupy wiekowe
	prątkujący		nieprątkujący				
	M	K	M	K	M	K	
0-14	-	-	-	-	-	-	-
15-19	-	-	-	-	-	-	-
20-44	-	1	-	-	-	-	1
45-64	1	1	-	-	-	-	2
65+	-	2	-	-	-	-	2
Razem	1	4	0	0	0	0	5

1.4. Choroby inwazyjne (meningokokowa, pneumokokowa i inne)

W minionym roku nie zarejestrowano na terenie miasta Siedlce żadnego przypadku inwazyjnej choroby meningokokowej wywołanej przez *Neisseria meningitidis*. Odnotowano natomiast **1 przypadek inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*** u 73-letniego mężczyzny z wielochorobowością, zakończony wyzdrowieniem.

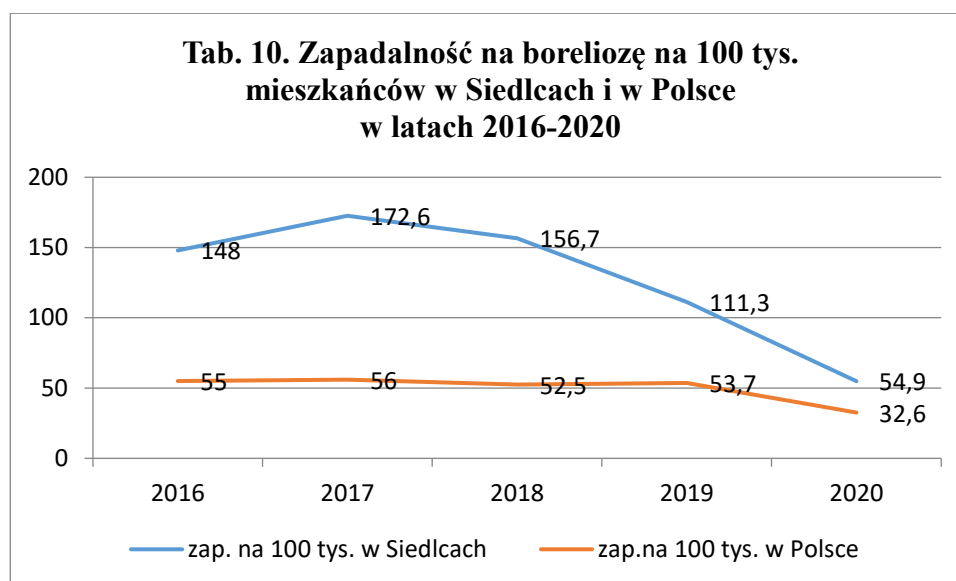
W 2020 r. zarejestrowano **5 przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*** z objawami posocznicy, w tym 4 powikłane zapaleniem płuc o etiologii pneumokokowej. Zachorowania dotyczyły 2 mężczyzn w wieku 57 i 71 lat oraz 3 kobiet w wieku 57, 64 i 84 lat. Dwie osoby zmarły. Wszystkie zachorowania wystąpiły jako sporadyczne.

1.5. Choroby wektorowe przenoszone za pośrednictwem innych organizmów

W 2020 roku spadek zachorowań odnotowano w zakresie chorób odkleszczowych. Od 2013 r. roku obserwowany był systematyczny wzrost zachorowań na boreliozę we wczesnej /rumień wędrujący/ jak i późnej fazie/ najczęściej postać stawowa/. W 2018 r. zarejestrowano 122 zachorowania, w 2019 odnotowano 87 zach., a w 2020 – tylko **43**, w tym 1 neuroboreliozę. Miała na to niewątpliwie wpływ szeroko rozpowszechniona akcja oświatowa dotycząca boreliozy, prowadzona przez inspekcję sanitarną zarówno w mediach lokalnych jak i ogólnopolskich. Sytuacja stosunkowo niskiej liczby rozpoznanych przypadków potwierdzonych wymaga również uwzględnienia wpływu sytuacji epidemii SARS-CoV-2 – ograniczenia w przemieszczaniu się, wprowadzenie okresowych zakazów przebywania w lasach, ograniczenia w przyjęciach przez lekarzy.

Należy jednak pamiętać, że zapadalność na boreliozę wśród mieszkańców miasta jest w dalszym ciągu wyższa niż zapadalność w Polsce a zmiany klimatyczne tj. ocieplenie klimatu, brak ostrych i długotrwałych okresów mroźnej zimy, mają wpływ na zwiększanie się populacji

kleszczy, a co za tym idzie, zwiększają ryzyko narażenia na ukąszenia. Coraz częściej można je też znaleźć na osiedlowych trawnikach i krzewach, na terenie przydomowych posesji i ogródkach działkowych. Sytuację w zakresie zachorowań na boreliozę na terenie miasta Siedlce przedstawia Tab. 10.

O wiele korzystniej przedstawiała się sytuacja w zakresie kleszczowego zapalenia mózgu. W 2018 r. zachorowała 1 osoba a w 2019 i 2020 roku nie odnotowano ani jednego zachorowania.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii prowadzą nadzór nad wszystkimi narażeniami na wściekliznę u mieszkańców miasta Siedlce. W 2020 roku **9 osób** zostało zakwalifikowanych do szczepień p-w wściekliznie. Były to najczęściej osoby pokąsane przez nieznane psy lub koty.

1.6. Choroby przenoszone drogą kontaktów seksualnych

Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach prowadzi rejestry zachorowań na choroby przenoszone drogą kontaktów seksualnych - w ubiegłym 2020 roku odnotowano 2 przypadki rzeżączki i 1 zakażenie *Chlamydia*. Nie zarejestrowano zachorowań na kiłę. Nie są to zapewne dane miarodajne ze względu na fakt, że osoby chore najczęściej leczą się w prywatnych gabinetach lekarskich, skąd nie są wysyłane zgłoszenia ZLK do właściwych miejsc rozpoznania inspektorów sanitarnych.

Zakażenia HIV ze względu na możliwą także drogę zakażenia poprzez naruszenie ciągłości tkanek /np. przyjmowanie dożylnie narkotyków / zostały omówione w pkt.1.2. Natomiast zachorowania na wzw A ze względu na możliwość zakażenia nie tylko drogą kontaktów seksualnych ale przede wszystkim drogą pokarmową, zostały omówione adekwatnie w pkt.1.1.

1.7. Epidemia COVID-19

Działalność nadzorowa pracowników PSSE w Siedlcach w zakresie chorób zakaźnych w 2020 roku zdominowana została działaniami zapobiegającymi rozprzestrzenianiu się zakażeń

SARS-CoV-2. Priorytetem stało się wykrywanie nowych zakażeń i obejmowanie kwarantanną osób z kontaktu, celem ograniczenia epidemii.

Na terenie miasta Siedlce pierwszy przypadek zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 wykryto 23.03.2020 r. u mężczyzny który powrócił do Polski z Francji. W następnych tygodniach obserwowano powolny, ale systematyczny wzrost liczby zakażeń głównie w ogniskach rodzinnych, zakładach pracy, przedszkolach i szkołach, urzędach oraz związanych z przyjęciami okolicznościowymi. Najmniej wykrytych zakażeń odnotowano w kwietniu i czerwcu 2020 r., na co niewątpliwie miał wpływ ogłoszony wcześniej w całym kraju lockdown. Liczbę przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na terenie miasta Siedlce wg m-cy przedstawia Tab. Nr 1

Tab.11. Zachorowania na COVID-19 wśród mieszkańców miasta Siedlce wg m-cy w 2020 roku	
III-2020	10
IV-2020	8
V-2020	40
VI-2020	9
VII-2020	23
VIII-2020	20
IX-2020	115
X-2020	1041
XI-2020	984
XII-2020	340
Ogółem	2590
Zapadalność dla miasta Siedlce na 10 tys.	330,96

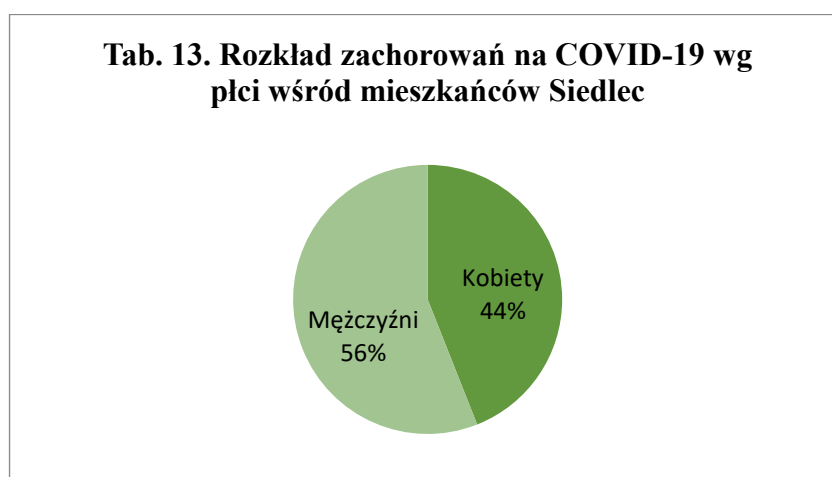
Gwałtowny wzrost liczby zachorowań na COVID-19 obserwowany od końca września wystąpił nie tylko w Siedlcach, ale też na Mazowszu i w całej Polsce. Epidemiolodzy wskazywali jako przyczynę powrót dzieci i młodzieży do szkół oraz powroty z urlopów, podczas których nie przestrzegano reżimu sanitarnego i zasad izolacji. Jak wielka była skala wzrostu liczby zachorowań na terenie Siedlec pokazuje wykres poniżej.

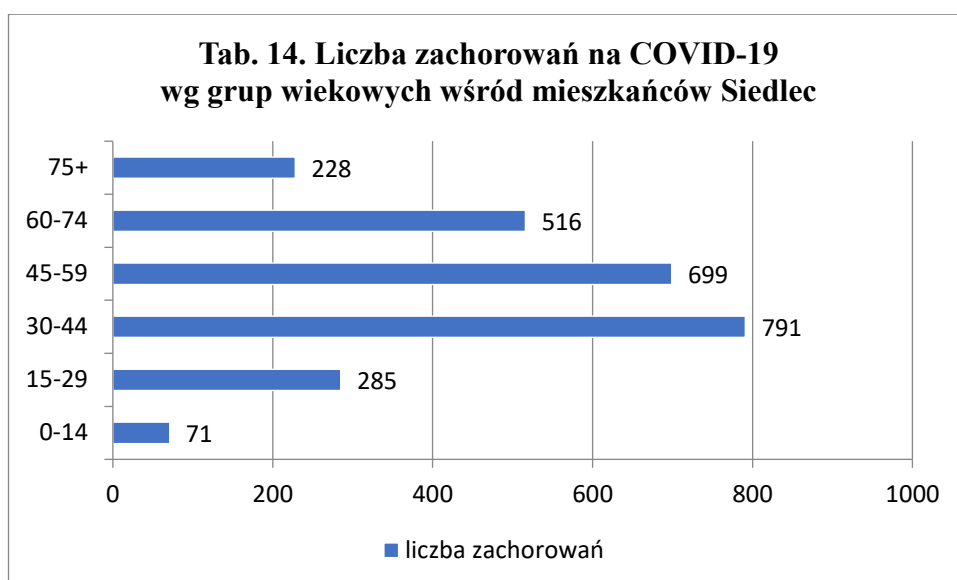

Wśród zarejestrowanych ogółem na terenie Siedlec **2590 przypadków**, 23 rozpoznane były przez lekarzy tylko na podstawie objawów charakterystycznych dla COVID-19 i uznane jako przypadki możliwe, 55 zachorowań to przypadki prawdopodobne bez diagnostyki, z charakterystycznymi objawami i z udokumentowanym powiązaniem epidemiologicznym. Pozostałe 2567 przypadków to rozpoznania w oparciu o dodatnie wyniki badań testów PCR i testów antygenowych w kierunku SARS-CoV-2.

Przebieg choroby COVID-19 był bardzo zróżnicowany i zależał w dużej mierze od odporności osobniczej pacjenta, jego wieku i obciążenia chorobami przewlekłymi. Do typowych objawów choroby u chorych mieszkańców Siedlec zaliczyć można gorączkę, suchy kaszel, zmęczenie i duszność, ból gardła, katar oraz kichanie, utratę węchu i smaku, biegunkę. Większość chorych miała łagodne objawy, przypominające inne choroby infekcyjne dróg oddechowych, które ustępowały po około dwóch tygodniach. Jednak mimo to, część osób z tej grupy miała zmiany w badaniach obrazowych płuc lub wysokie wskaźniki stanu zapalnego i wymagało leczenia w warunkach szpitalnych.

Rozkład zachorowań na COVID-19 wg płci i wg grup wiekowych przedstawiał się następująco./Tab.13 i 14/

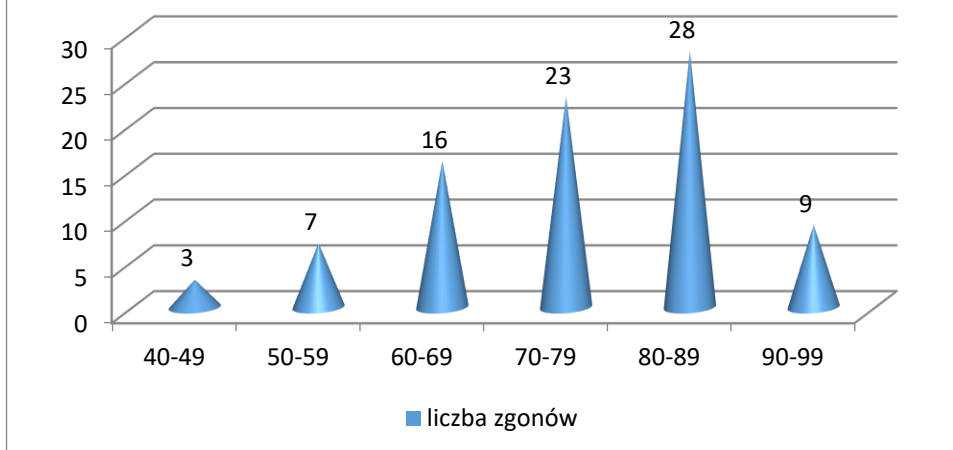

Spośród 2590 zachorowań na COVID-19, **285 osób było hospitalizowanych**, co stanowi **11%** wszystkich zachorowań. Mieszkańcy Siedlec hospitalizowani byli głównie w Oddziale Chorób Zakaźnych Szpitala Miejskiego SPZOZ w Siedlcach, a obciążeni innymi chorobami, także na Oddziale Chorób Wewnętrznych lub innych oddziałach tego szpitala, wyznaczonego początkowo jako szpital jednoimienny, przeznaczony dla pacjentów zakażonych SARS-CoV-2. W miarę zwiększania się liczby chorych na COVID-19, Mazowiecki Szpital Wojewódzki im. św. Jana Pawła II w Siedlcach również rozpoczął przyjmowanie pacjentów zakażonych SARS-CoV-2. Należy przy tym zaznaczyć, iż w siedleckich szpitalach hospitalizowani byli pacjenci nie tylko z Siedlec i z powiatów ościennych, ale przywożeni byli do nas chorzy z całego Mazowsza. Niewielka liczba pacjentów w stanie ciężkim wymagających świadczeń wysokospecjalistycznych, przetransportowana została do warszawskich szpitali, m.in. Szpitala MSWiA, CSK MON i innych.

Duża część pacjentów po konsultacjach na szpitalnych izbach przyjąć, ze względu na łagodny przebieg infekcji, była kierowana do izolacji w warunkach domowych, pozostając pod nadzorem lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej.

Z powodu COVID-19 **zmarło 86** mieszkańców Siedlec. Najmłodszy zmarły pacjent miał 40 lat, najstarszy - 99. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę zakażonych SARS-CoV-2 w Siedlcach tj. 2590, zgony stanowiły **3,3 %** ogólnej liczby chorych. Biorąc jednak pod uwagę grupę wiekową 60+, tj. 744 zachorowania, w której zmarło 76 osób, wskaźnik ten wzrasta do **10,2 %**. Rozkład zgonów wg grup wiekowych przedstawia Tab.15.

Tab. 14. Liczba zgonów wg grup wiekowych wśród mieszkańców Siedlec w 2020 r.

1.8. Podsumowanie sytuacji w zakresie chorób zakaźnych za 2020 rok

- 1) W epidemiologii zakażeń pałeczkami *Salmonella* obserwujemy sytuację stabilną. Serotypem niezmiennie dominującym jest *Salmonella Enteritidis* a źródłem zakażenia są najczęściej jaja.
- 2) O przeszło połowę zmalała liczba zgłoszonych zachorowań na choroby biegunkowe wśród dzieci do 2 lat. Wiodącą rolę w etiologii wirusowych czynników wywołujących choroby biegunkowe nadal odgrywały rotawirusy.
- 3) Jako stabilną z trendem spadkowym można określić sytuację w zakresie zachorowań i wykrywania zakażeń WZW B i C.
- 4) Zachorowania na inwazyjne choroby o etiologii *Neisseria meningitidis* i *Haemophilus influenzae* nie stanowiły zagrożenia epidemicznego dla mieszkańców Siedlec. W zakresie *Streptococcus pneumoniae* konieczna jest edukacja społeczeństwa nt. szczepień p-w pneumokokom wśród dorosłych.
- 5) Zanotowano wzrost liczby zachorowań wywołanych *Bordetella pertusis*, jednak w dalszym ciągu szczególnie narażone są dzieci nieszczepione i osoby dorosłe z utraconą odpornością poszczepienną lub po przechorowaniu krztuśca wiele lat temu.
- 6) W zakresie gruźlicy zarejestrowano w 2020r. spadek zachorowań na terenie miasta Siedlec.
- 7) Liczba nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV i zespołu nabytego upośledzenia odporności (AIDS) wśród mieszkańców Siedlec utrzymywała się na stałym, niskim poziomie.
- 8) Sytuację epidemiologiczną w 2020 r. w zakresie chorób zakaźnych innych niż COVID-19, należy uznać za stabilną. W zakresie zakażeń wirusem SARS-CoV-2 dynamicznie rozwijająca się sytuacja epidemii w naszym mieście odzwierciedlała sytuację w Polsce i na świecie. Pracownicy PSSE w Siedlcach pozostają w ciągłej gotowości do działań w razie wzrostu zachorowań i propagują szczepienia p-w COVID-1.

Tab. 2. Zachorowania i zapadalność (na 100 tys. mieszkańców) na wybrane choroby zakaźne na terenie miasta Siedlce w latach 2016– 2020

Lp.	Jednostka chorobowa	2016		2017		2018		2019		2020	
		Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.
1	Dur brzuszny (A01.0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Dury rzekome A.B.C.(A01.1-A01.3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Salmonellozy (A02.0)	28	36,4	15	19,3	24	30,8	28	36,4	28	36,4
4	Czerwonka (A03)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Biegunki u dzieci do lat 2 (A04,A08,A09)	65	84,4	92	118,5	77	98,9	105	134,8	43	55,2
6	Wirusowe zapalenie wątroby ogółem	15	19,5	12	15,4	11	14,1	14	18,0	5	6,5
7	w tym wzv typu A (B15)	0	0	1	1,3	0	0	0	0	1	1,3
8	wzv typu B (B16, B18.0-B18.1)	5	6,5	2	2,6	4	5,2	5	6,5	2	2,6

9	wzw typu C (B17.1, B18.2)	10	13,0	9	11,6	7	9,0	9	11,6	2	2,6
10	Odra (B05)	0	0	0	0	1	1,3	0	0	0	0
11	Krztusiec	2	2,6	9	11,6	6	7,7	1	1,3	21	27,3
12	Nagminne zapalenie przyusznicy (B26)	2	2,6	2	2,6	11	14,1	1	1,3	2	2,6
13	Ospa wietrzna (B01)	399	518,0	802	1032,8	176	226,0	636	813,5	336	429,3
14	Różyczka (B06, P35.0)	2	2,6	0	0	0	0	0	0	1	1,3
15	Kontakt ze zwierzęciem, po którym podjęto szczepienia p-w wściekliznie	19	24,7	14	18,0	18	23,1	17	21,9	9	11,5
16	COVID-19 <i>*zapadalność na 10 tys. mieszkańców</i>	X	X	X	X	X	X	X	X	2590	330,96 *

Zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń wywołanych wirusem SARS COV-2

W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS COV – 2 i obowiązkiem przestrzegania przepisów wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach, w większości przy udziale funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach, przeprowadzili 283 działania kontrolne na terenie miasta Siedlce w tym:

- w miejscach organizacji imprez okolicznościowych przeprowadzono 43 kontrole, w 9 przypadkach pouczono przedsiębiorców oraz organizatorów, w lokalach gastronomicznych przeprowadzono 26 kontroli, w 6 przypadkach pouczono przedsiębiorców, przeprowadzono 69 kontroli w miejscach obrotu żywnością w tym 2 kontrole targowiska miejskiego w 6 przypadkach wydano pouczenia. Dodatkowo skontrolowano 6 aptek i 2 obiekty kultu religijnego – kontrole nie wykazały nieprawidłowości. W 2 przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne oraz wydano 2 decyzje o nałożeniu kary pieniężnej na przedsiębiorcę w kwocie 10 000 zł za nieprzestrzeganie zakazu prowadzenia dyskotek i klubów nocnych. Pouczenia dotyczyły: braku instrukcji mycia i dezynfekcji rąk, zakładania i zdejmowania rękawic i osłon ust i nosa, usunięcia dodatków ze stołów (sól, pieprz, cukier), braku informacji o obowiązku zachowania bezpiecznej odległości (1,5 m) od rozmówcy, dostosowania liczby kelnerów do liczby gości (1 kelner na 15 gości), braku informacji że w imprezach okolicznościowych nie mogą uczestniczyć osoby chore, przebywające w izolacji i na kwarantannie, nieodpowiednie lub brak środków do dezynfekcji rąk, wyłączenia z użycia suszarek nadmuchowych do rąk, wyznaczenia osób do obsługi barów kawowych, stołów wiejskich; ustawienia stolików tak aby przy stoliku siedziały osoby z tej samej rodziny lub jednego gospodarstwa oraz braku przy wejściu do obiektu, informacji dotyczącej konieczności dezynfekcji rąk przy każdorazowym wejściu do obiektu; zapewnienia rękawiczek jednorazowych lub środków do dezynfekcji rąk dla klientów sklepu; stwierdzano: nieodpowiednie płyny do dezynfekcji powierzchni (nieprzeznaczone do powierzchni mających kontakt z żywnością); brak środków do dezynfekcji stanowisk kasowych oraz powierzchni dotykowych; nie podjęto środków zapewniających przestrzeganie limitu osób w placówkach handlowych; brak wywieszanej informacji o limicie osób w obiekcie;
- przeprowadzono czynności kontrolne prewencyjne i związane z wpłyniętymi interwencjami, w zakresie realizacji przez pracodawców obowiązków i zasad związanych z wprowadzonym stanem epidemii, w 91 obiektach handlowych i w 15 zakładach pracy. Wydano 11 pouczeń dotyczących: braku procedur postępowania na wypadek wystąpienia zakażenia, braku informacji o obowiązku zachowania bezpiecznej odległości (1,5 m), obowiązku zasłaniania ust i nosa, zmiany preparatu do dezynfekcji rąk na właściwy o działaniu wirusobójczym, braku informacji o limicie osób przebywających w obiekcie.

Ponadto stwierdzono 2 nieprawidłowości w zakresie stosowania środków dezynfekcyjnych (niewłaściwe oznakowanie, zamiast środka dezynfekcyjnego mydło);

- skontrolowano 27 zakładów fryzjerskich i kosmetycznych, w których wydano 14 pouczeń, dotyczących m.in.: obowiązku zasłaniania ust i nosa, konieczności wywieszenia informacji o zasłanianiu ust i nosa oraz dezynfekcji rąk, konieczności wymiany preparatu do dezynfekcji powierzchni na właściwy o działaniu wirusobójczym, a także limitu osób przebywających jednocześnie w zakładzie fryzjerskim. Ponadto skontrolowano 2 obiekty basenowe, w których nie stwierdzono nieprawidłowości.
- w 2 placówkach edukacyjnych przeprowadzono kontrole w związku ze zgłoszonymi interwencjami dot. nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa oraz reżimu sanitarnego, w okresie stanu epidemii. Wniesione interwencje okazały się bezzasadne.

PPIS w Siedlcach prowadził również działania prewencyjne. W pierwszej fazie epidemii zalecano ograniczenie świadczenia usług transportowych do krajów, w których stwierdzono przypadki zakażenia **koronawirusem SARS-CoV-2 (wskazano, że aktualne informacje w zakresie rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV można uzyskać na stronie <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-9/situation-reports/>)**. Informacje tą drogą elektroniczną przysłano do firm transportowych z prośbą o przestrzeganie wytycznych opracowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny na podstawie danych Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) oraz Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). W trosce o wspólne bezpieczeństwo zdrowotne zalecano również (e: maile wysyłane do pracodawców) ograniczenie bezpośrednich kontaktów, w tym kontaktów zawodowych, w szczególności z pracownikami i osobami z krajów, w których stwierdzono przypadki zakażenia **koronawirusem SARS – CoV-2. W kolejnej fazie epidemii do pracodawców zostały przesłane** szczegółowe zalecenia oraz instrukcje w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa. Przeprowadzono szereg działań polegających na przekazywaniu do właściwych urzędów, instytucji, administratorów budynków mieszkalnych, informacji, wytycznych, instrukcji, procedur otrzymanych od Głównego Inspektora Sanitarnego i Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczących postępowania podczas epidemii. Były to m.in.:

- wytyczne dla podmiotów zajmujących się odbiorem odpadów, dot. postępowania z odpadami komunalnymi wytwarzanymi przez osoby przebywające na kwarantannie oraz izolacji domowej,
- rekomendacje dla Ośrodków Pomocy Społecznej w zakresie nadzoru nad bezdomnymi;
- wytyczne dla administratorów osiedli mieszkaniowych dot. funkcjonowania placów zabaw;
- opinie procedur dot. funkcjonowania ośrodków kultury w czasie epidemii;
- opinie dotyczące imprez organizowanych w trakcie epidemii;
- stanowisko w sprawie pochówku osób zmarłych na COVID-19.

Udostępniono urzędom na nadzorowanym terenie materiały dotyczące: zasad zachowania podczas kwarantanny oraz materiały informujące o otwarciu diagnostyki w kierunku SARS-CoV-2 z prośbą o zamieszczenie ich na stronach www. Wszystkie Urzędy potwierdziły zamieszczenie materiałów na swoich stronach internetowych. **Materiały edukacyjne nt.**

zachowania w trakcie epidemii, nakazu noszeniu maseczek, kwarantanny dwukrotnie były przekazywane do mediów lokalnych tj.: TV Wschód, Tygodnik Siedlecki, Katolickie Radio Podlasie, Radio ESKA, Radio dla Ciebie, Życie Siedleckie oraz portali internetowych PODLASIE24, Tuba Siedlec i SpinSiedlce z prośbą o umieszczenie ich na stronach www. Na stronie www PSSE w Siedlcach udostępniano systematycznie, przez cały okres pandemii materiały informacyjne dla społeczności lokalnej.

W związku ze stanem epidemii i rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, zaplanowane zadania statutowe w znacznym stopniu zostały zredukowane do minimum ze względu na zaangażowanie pracowników innych sekcji w działania związane z pandemią.

ANALIZA WYKONAWSTWA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH NA TERENIE MIASTA SIEDLCE W 2020 ROKU

Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2020 została sporządzona na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień na drukach MZ-54, przekazanych przez placówki wykonujące szczepienia ochronne na terenie miasta Siedlce. Oceną objęto szczepienia:

1. przeciw błonicy i tężcowi w rocznikach: 2020-2001
2. przeciw krztuścowi w rocznikach: 2020-2004
3. przeciw poliomyelitis w rocznikach: 2020-2011
4. przeciw gruźlicy w rocznikach: 2020, 2019
5. przeciw wzw typu B w rocznikach: 2020-2016
6. przeciw odrze, śwince i różyczce w rocznikach: 2019-2007
7. przeciw różyczce dziewczynek w rocznikach: 2011-2005

W ciągu roku 2020 szczepienia ochronne dzieci i młodzieży na terenie miasta Siedlce nadal wykonywane były przez 11 podmiotów leczniczych (3 publiczne oraz 8 niepublicznych). Szczepienia wynikające z Programu Szczepień Ochronnych realizowano łącznie w 19 przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej, z czego 9 były to przychodnie publiczne, a 10 niepublicznych podmiotów leczniczych. Szczepienia obowiązkowe wynikające z Programu Szczepień Ochronnych realizowano ponadto w 2 oddziałach noworodkowych, 2 izbach przyjęć oraz poradni chorób zakaźnych.

W przychodniach tych zgromadzono **25 464** kart szczepień dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat, zapisanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, według stanu na 31.12.2020 r.. Zaznaczyć jednakże należy, że ze świadczeń medycznych w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie miasta Siedlce korzysta też duża liczba dzieci i młodzieży, zamieszkałych na terenie powiatu siedleckiego. W zależności od rocznika urodzenia, szczepieniami objętych jest od 32 do 57% więcej dzieci i młodzieży niż wynosi ogólna liczba mieszkańców Siedlec z danego rocznika. Wykres 1 przedstawia odsetki dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat, których karty szczepień zgromadzono w placówkach POZ na terenie miasta w stosunku do liczby mieszkańców Siedlec wg GUS w poszczególnych rocznikach urodzenia.

Szczepienia przeciwko gruźlicy wykonywane są u noworodków w większości na oddziale noworodkowym, w związku z czym rokrocznie jest tak wysoki procent uodpornienia (w roczniku 2020 zostało zaszczepionych 95,1% dzieci, a w roczniku 2019 zostało zaszczepionych 96,1%). Jednakże w ciągu kilku ostatnich lat obserwuje się regularne zmniejszanie liczby szczepionych dzieci przeciwko gruźlicy zaraz po urodzeniu. Utrzymująca się tendencja spadkowa jest wynikiem nasilania się zjawiska negowania potrzeby wykonywania szczepień ochronnych u dzieci i składania odmowy wykonywania szczepień przez rodziców na oddziale noworodkowym.

Od kilku lat na terenie całej Polski obserwuje się zjawisko nasilenia działalności tzw. ruchów antyszczepionkowych, podważających sens, skuteczność, a przede wszystkim bezpieczeństwo szczepień, które znajdują odbiorców wśród rodziców. Odmawiają oni realizacji szczepień obowiązkowych u dzieci (zarówno wszystkich rodzajów, jak i pojedynczych szczepionek), a ich liczba wzrasta z roku na rok. W skali całego kraju odsetek osób uchylających się od szczepień od 2015 do 2019 roku wzrósł z 2,3 do 6,6 % populacji podlegającej szczepieniom obowiązkowych. Na terenie miasta Siedlce i powiatu siedleckiego, wg stanu na koniec 2020 r. szczepienia obowiązkowe nie były realizowane w różnym stopniu u **565** dzieci. Stanowi to 7,3 % wszystkich dzieci zgłoszonych jako uchylających się od szczepień z terenu całego województwa mazowieckiego (odsetek podobny jak w roku ubiegłym).

Tab.2 ilustruje dane liczbowe o liczbie zarejestrowanych dzieci uchylających się od realizacji szczepień obowiązkowych na terenie Polski, województwa mazowieckiego oraz miasta Siedlce i powiatu siedleckiego w ciągu ostatnich kilku lat (w nawiasach - odsetek populacji uchylających się w stosunku do populacji 0-19 lat podlegającej szczepieniom obowiązkowym).

	Stan na 31.12.2015r.	Stan na 31.12.2016r.	Stan na 30.12.2017r.	Stan na 30.12.2018r.	Stan na 30.12.2019r.	Stan na 30.12.2020r.
Powiat siedlecki i miasto Siedlce	144	193	271	431	499	565
Woj. mazowieckie	2 717	4 368	4559	6155	7273	7782
Polska	16 689 (2,3%)	23 147 (3,2%)	30 089 (4,1%)	40 342 (5,5%)	48 609 (6,6 %)	brak danych

Powyższe dane liczbowe nie obrazują jednak rzeczywistej liczby uchylających się od realizacji szczepień obowiązkowych (szacunkowo osób takich jest o 50%, a nawet do 100% więcej), gdyż nie wszystkie placówki zgłosiły już wszystkie osoby, kwalifikujące się według definicji jako osoby oporne oraz z każdym kwartałem dochodzą nowe. Nadal podejmowane są wobec nich działania edukacyjne, dokumentowanie składanych odmów szczepienia, tak by wyczerpać możliwości wpływu na zmianę stanowiska rodziców przez lekarzy POZ.

Rok 2020 był rokiem bardzo trudnym dla realizacji szczepień obowiązkowych ze względu na pandemię COVID-19. W okresie od marca do końca roku, wprowadzane były w Polsce różnego rodzaju ograniczenia w życiu publicznym, które skutkowały również znacznym ograniczeniem możliwości prowadzenia profilaktyki przez przychodnie POZ wobec dzieci i młodzieży. Częściowe zawieszenie realizacji szczepień u dzieci, wprowadzenie telefonicznych porad lekarskich, zmniejszenie liczby wizyt osobistych u lekarzy POZ, czasochłonność tych wizyt ze względu na konieczność stosowania dodatkowych procedur i środków zabezpieczających przed rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wśród pacjentów, zachorowania personelu medycznego oraz pacjentów, obejmowanie kwarantanną, wpłynęły w znaczący sposób na wykonawstwo szczepień obowiązkowych.

Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych w placówkach na terenie miasta Siedlce

za 2020 rok w rocznikach roboczych, czyli podlegających w danym roku kalendarzowym do szczepienia określonego rodzaju szczepionkami, jest znacznie niższa niż w latach poprzednich. Również uzupełnianie brakujących szczepień w kolejnych rocznikach było znacznie gorsze niż w latach poprzednich.

Tabele od 1.A do 1.F obrazują stan zaszczepienia przeciwko wybranym chorobom dzieci i młodzieży do lat 19, zapisanych do przychodni na terenie Siedlec za 2020 rok. Jak widać w każdym z analizowanych rodzajów szczepień występuje grupa dzieci nieuodpornionych lub zaszczepionych częściowo np. tylko jedną dawką. Najmniej osób jest nieuodpornionych przeciwko błonicy i tężcowi – **6,8 %**, przeciwko krztuścowi – **7,7 %**, przeciwko wzw B – **9 %**, przeciwko odrze, śwince i różyczce – aż **11,6 %**, przeciwko poliomielitis również **11,6 %**.

W stosunku do poziomu wykonawstwa szczepień w przychodniach znajdujących się na terenie miasta Siedlce, w roku 2020 ponownie zaobserwować można, zbyt niskie odsetki wykonania szczepień obowiązkowych w analizowanych rocznikach. Wg zaleceń ekspertów osiągnięcie poziomu zaszczepienia określonej populacji rządu co najmniej 90%, a w przypadku

chorób takich jak odra powyżej 95% populacji, pozwala na ograniczenie przenoszenia się wybranych chorób zakaźnych oraz zabezpieczenie mieszkańców przed wystąpieniem zachorowań.

Szczególnie niskie poziomy wyszczepienia (patrz tab.1.C i 1.D) stwierdzono w stosunku do:

- a) uodpornienia przeciwko poliomyelitis – w 2020r. ogółem zaszczepionych jest **88,4%** populacji wytypowanych roczników,
- b) uodpornienia przeciwko odrze, śwince i różyczce – w 2020r. ogółem zaszczepionych jest tylko **88,3 %** populacji wytypowanych roczników.

Tabela 1 - Stan zaszczepienia wszystkich roczników podlegających sprawozdawczości wg druku MZ-54 za 2020r. przeciwko wybranym chorobom zakaźnym

Tab. 1.A – Stan zaszczepienia przeciwko błonicy i tężcowi ogółem w rocznikach 2020-2001 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Wykonana III dawka przypominająca w 19 r.ż.	Razem – uodpornienie w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
25 464	7 796	10 051	5 170	715	23 732	1 732
% ogółu podlegających	30,6 %	39,5 %	20,3 %	2,8 %	<u>93,2 %</u>	<u>6,8 %</u>
% ogółu podlegających - dane za rok 2019	28,8 %	40,2 %	20,4 %	4,1 %	93,5 %	6,5 %

W analizowanych rocznikach najniższe wykonawstwo szczepień dotyczyło szczepień przeciwko błonicy i tężcowi w roczniku roboczym 18 -latków. Rocznik 2002 został zaszczepiony dawką przypominającą tylko w **18,8 %**, natomiast rocznik 2001 w **51,7 %** co oznacza że zaledwie ½ młodych ludzi wchodzi w dorosłe życie z całkowicie zakończonym programem szczepień obowiązkowym przeciwko tężcowi i błonicy.

Nieco lepiej prezentuje się realizacja uodpornienia przeciwko błonicy i tężcowi w poszczególnych starszych rocznikach roboczych: dzieci w szóstym roku życia – zaszczepiono **24,9 %** rocznika (ale analogicznie w 2019 było to odpowiednio 49,3 %), oraz w czternastym roku życia – zaszczepiono **35,6 %** rocznika (przy poziomie 51,6 % w 2019).

Analizując jednak szczegółowo roczniki, które według założeń Programu Szczepień Ochronnych powinny mieć wykonane w 2020 r. pełne szczepienia dla określonego wieku (o ile nie istnieją przeciwwskazania zdrowotne do ich wykonania), w tych przypadkach realizacja szczepień obowiązkowych pozostawia wiele do życzenia np. dzieci urodzone w 2014r. zostały zaszczepione I dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi tylko w **64,6 %**. Podobnie, tylko **74,9 %** dzieci urodzonych w 2006r. miało podanych II dawkę przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi.

Szczególnie niebezpieczną sytuacją pozostaje brak lub niepełne szczepienie przeciwko tężcowi najmniejszych dzieci, ze względu na możliwe konsekwencje zakażenia laseczką tężca w postaci zgonu. Tymczasem wśród dzieci w 2 roku życia tylko **58,3 % całego rocznika** zostało zaszczepione pełnym schematem podstawowym przeciwko błonicy i tężcowi, a **187** dzieci nadal nie otrzymało żadnej lub co najwyżej dwie dawki szczepienia podstawowego (z czterech przewidzianych wg PSO).

Tab. 1.B - Stan zaszczepienia przeciwko krztuścowi ogółem w rocznikach 2020-2004 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
22 389	7 739	9 847	3 082	20 668	1 721
% ogółu podlegających	34,6 %	44 %	13,8 %	<u>92,3 %</u>	<u>7,7 %</u>
% ogółu podlegających-dane za rok 2019	32,7 %	45,3%	14,8 %	92,8%	7,2 %

W analizowanych rocznikach najniższe wykonawstwo szczepień dotyczyło szczepień przeciwko krztuścowi w roczniku roboczym 6 -latków. Rocznik 2015 został zaszczepiony dawką przypominającą tylko w **24,6 %**, natomiast rocznik 2014 w **64,6 %** . W roku 2019 r. analogiczne roczniki robocze były zaszczepione odpowiednio w 43 i 73 %.

Nieco lepiej prezentuje się realizacja uodpornienia przeciwko krztuścowi w poszczególnych starszych rocznikach roboczych: dzieci w 14 roku życia – zaszczepiono **35,6 %** rocznika (ale analogicznie w 2019 było to odpowiednio 51,9 %), oraz w 15 roku życia – zaszczepiono **74,8 %** rocznika (przy poziomie 78,5 % w 2019).

Szczególnie niebezpieczną sytuacją pozostaje brak lub niepełne szczepienie przeciwko krztuścowi najmniejszych dzieci, ze względu na możliwe konsekwencje zachorowania u malutkich dzieci w postaci zgonu. Tymczasem w 2 roku życia tylko **86,8 % całego rocznika** zostało zaszczepioneco najmniej 3 dawkami przeciwko krztuścowi, a **187** dzieci nadal nie otrzymało żadnej lub co najwyżej dwie dawki szczepienia podstawowego (z czterech przewidzianych wg PSO).

Tab. 1.C - Stan zaszczepienia przeciwko poliomyelitis ogółem w rocznikach 2020-2011 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne	Wykonane szczepienie uzupełniające	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
13 840	2329	5085	4817	12 231	1609
% ogółu podlegających	16,8 %	36,7 %	34,8 %	<u>88,4 %</u>	<u>11,6 %</u>
% ogółu podlegających-dane za rok 2019	14,8 %	35,2%	38,5 %	88,5 %	11,5 %

Porównując dane dotyczące stanu zaszczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis za 2020r. ze stanem zaszczepienia analogicznych roczników sprawozdawczych we wszystkich rodzajach tych szczepień można zaobserwować wzrost liczby osób nieuodpornionych i jednocześnie spadek liczby osób uodpornionych (o 0,3 % przy błonicy i tężcu, 0,5 % przy krztuścu, 0,1 % przy poliomyelitis). Tendencja spadkowa ilości zrealizowanych szczepień widoczna jest szczególnie w odniesieniu do szczepień przypominających w rocznikach młodzieży np. w 14, 19 roku życia – co opisano w tekście pod tabelami 1.A i 1.C

Tab. 1.D - Stan zaszczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce ogółem w rocznikach 2019-2007 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

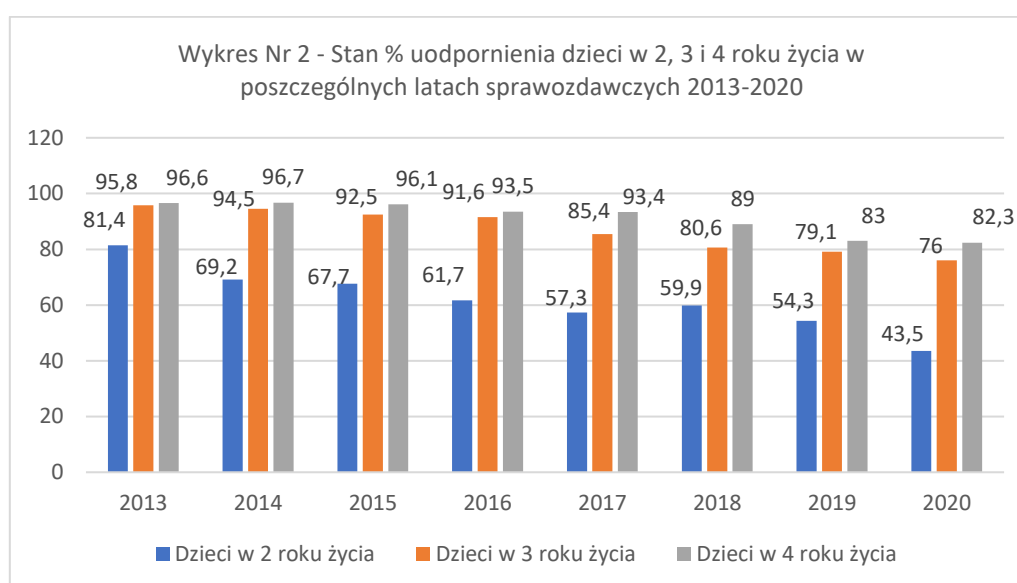
Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
17 832	9732	6069	15 801	2031
% ogółu podlegających	54,6 %	34 %	<u>88,6 %</u>	<u>11,4 %</u>
% ogółu podlegających-dane za rok 2019	47,8 %	33,1 %	90,8 %	9,2 %

Bardzo niepokojące zjawisko obserwujemy od kilku lat w odniesieniu do szczepień przeciwko odrze. Odsetek szczepień w rocznikach roboczych nie osiąga poziomu 95 %, zalecanego jako wymagany do utrzymania odporności zbiorowiskowej, co więcej tendencja ta wydaje się pogłębiać. Osiąganie wysokich wskaźników wyszczepialności w całej populacji (rzędu co najmniej 90% w przypadku części chorób zakaźnych, a nawet powyżej 95% w przypadku chorób wysoce zakaźnych takich jak odra, świnka i różyczka), stanowi podstawowy warunek utrzymania się tzw. odporności zbiorowiskowej, która zapewnia skuteczne przerwanie krążenia drobnoustrojów chorobotwórczych i ograniczenie możliwości ich przenoszenia w populacji. Odporność zbiorowiskowa daje ochronę również tym osobom, które z racji swojego stanu zdrowia i poważnych schorzeń, jak np. choroby nowotworowe, przeszczepy narządów, innych względów medycznych nie mogą zostać poddane szczepieniu, a zachorowanie może mieć dla nich tragiczne skutki lub wywołać poważne powikłania.

Rok sprawozdawczy 2013 był ostatnim rokiem kiedy poziom ponad 95% zaszczepionych dzieci I dawką przeciwko odrze był osiągnięty wśród dzieci w 3 roku życia, a 2015 - w roczniku dzieci 4 letnich. W kolejnych latach wskaźniki te zarówno dla 3- jak i dla 4-latków były coraz niższe: wśród 3- latków – nastąpił spadek z 94,5 % w 2014 do **76 %** w 2020 r., wśród 4-latków – z 96,1 % w 2015 do **82,3%** w 2020 r. Realizacja szczepień dzieci I dawką przeciwko odrze, śwince i różyczce w 2 roku życia również w przeciągu ostatnich lat zdecydowanie pogorszyła się – w 2013 zaszczepionych było **81,4%** całego rocznika, od 2017r. od 54 do 60 % rocznika, natomiast w 2020 zaszczepiono tylko **43,5% wszystkich dzieci w 2 r. ż.** Zmiany w poziomie realizacji szczepień I dawką przeciwko odrze, śwince

i różyczce u dzieci w 2, 3 i 4 roku życia na przestrzeni lat 2013- 2020 ilustruje wykres nr 2.

Zalecanego przez WHO wskaźnika 95 % pełnego wyszczepienia populacji dzieci i młodzieży na terenie miasta Siedlce nie osiągnęliśmy nawetu młodzieży w 14 r. życia, który jest ostatnim rocznikiem sprawozdawczym – dwie dawki szczepionki przeciwko odrze, śwince i różyczce ma 91,5 % osób w tym wieku. Rozważając stan zaszczepienia przynajmniej 1 dawką szczepionki przeciwko odrze, śwince i różyczce w poszczególnych rocznikach, zalecany poziom powyżej 95 %, czyli poziom 97,5 % zaszczepionego rocznika, w 2020 osiągnął dopiero rocznik 2012 t.j. dzieci w 9 r.ż. Wszystkie roczniki młodsze są zaszczepione przynajmniej 1 dawką w odsetkach od 74 do 94,7 % ogółu rocznika. Przy dużej zakaźności wirusa odry stanowi to bardzo duże zagrożenie dla zdrowia publicznego, ze względu na możliwość wystąpienia epidemicznego wzrostu zachorowań na odrę w grupie dzieci najmłodszych.

Tab. 1E - Stan zaszczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce dziewczynek ogółem w rocznikach 2011-2005 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
4320	895	3387	4282	38
% ogółu podlegających	20,7 %	78,4 %	99,1 %	0,9 %
% ogółu podlegających-dane za rok 2019	14,2 %	85,0%	99,2 %	0,8 %

W stosunku do roku 2019 odsetek dziewczynek niezaszczepionych przeciwko odrze, śwince i różyczce - pozostaje podobny, bliski 1 % sprawozdawanej populacji, ale jednocześnie dopiero w rocznikach najstarszych tj. 2005 i 2006 94,5 % jest zaszczepionych dwiema dawkami.

Tab. 1 F- Stan zaszczepienia przeciwko wzv typu B ogółem w rocznikach 2020-2016 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2019 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne (2 dawki)	Wykonane szczepienie uzupełniające (3 dawki)	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
6965	1134	5205	6339	626
% ogółu podlegających	16,3 %	74,7 %	91%	9 %
% ogółu podlegających-dane za rok 2019	15,2 %	61,9%	77,1 %	<u>22,9 %</u>

W porównaniu do roku 2019 poprawił się stan zaszczepienia przeciwko wzv B – nieuodpornionych pozostaje 9 % dzieci w analizowanych rocznikach. Znaczące zmniejszenie wskaźnika osób nieuodpornionych (z 22,9 % w 2019 do 9% w 2020) związany jest ze zmianą roczników sprawozdawczych oraz uzupełnieniem brakujących dawek szczepienia u dzieci. W 2020r. pełny, trzydawkowy lub czterodawkowy schemat szczepienia ma zrealizowane 74,7 % analizowanej populacji dzieci (w ubiegłym roku było to 61,9%).

Stwierdzić należy, że wśród pacjentów punktów szczepień na terenie miasta Siedlce prowadzone są również szczepienia zalecane. W ciągu 2020r. łącznie zaszczepiono:

- przeciwko ospie wietrznej – 282 osoby (w tym 267 dzieci w wieku 0-11 lat),
- przeciwko wirusowi brodawczaka – 12 osób (w tym 1 powyżej 20 lat),
- przeciwko krztuścowi - 23 osoby (w tym 21 osoby powyżej 30 lat),
- przeciwko błonicy – 109 osób (w tym 80 powyżej 30 lat),
- przeciwko poliomielitis – 21 osób (w tym 19 powyżej 30 lat),
- przeciwko odrze, śwince i różyczce – 1 osoba powyżej 30 lat,
- przeciwko pneumokokom – 232 osoby (w tym 226 osób powyżej 20 lat),
- przeciwko durowi brzuszemu – 45 osób (w tym 38 powyżej 20 lat),
- przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu – 204 osoby (w tym 103 powyżej 20 lat),
- przeciwko wzv typu A – 66 osób (w tym 60 powyżej 20 lat),
- przeciwko zakażeniom meningokokowym – 261 (w tym 250 osób od 0 do 19 lat),
- przeciwko żółtej gorączce – 18 osób (w tym 16 powyżej 20 lat),
- przeciwko cholerze – 4 osoby dorosłe,
- przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu – 3 osoby dorosłe,
- przeciwko grypie – 3305 osób (przy czym dzieci w wieku 0-4 lata stanowiły 2,6 % zaszczepionych, dzieci w wieku 5-14 lat – 4,4 %, młodzież i dorośli w wieku 15-64 lata - 45 %, a osoby powyżej 65 lat - 47,9 %).

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Bezpieczeństwa Żywności

Zgodnie z zapisami ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Sekcja Higieny Żywności i Żywienia sprawuje nadzór nad warunkami produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz

warunkami żywienia zbiorowego w oparciu o obowiązujące przepisy Unii Europejskiej, między innymi Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 178/2002 ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 853/2004 w sprawie higieny środków spożywczych, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/ 74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/ EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych), ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz przepisy wykonawcze.

W 2020 roku pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej działały na terenie miasta Siedlce 953 obiekty. Skontrolowano 138 obiektów, z czego 4 oceniono wg arkusza stanu sanitarnego.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów		Liczba kontroli		Liczba/kwota mandatów		Liczba pobranych próbek/kwestionowanych	
	2019 r.	2020 r.	2019 r.	2020 r.	2019 r.	2020 r.	2019 r.	2020 r.
produkcji żywności	14	25	12	15	1/200	1/100	25/0	5/0
obrotu żywnością	574	574	217	133	14/2600	8/1050	486/2	389/6
żywienia zbiorowego (otwarte)	231	218	113	41	14/2550	11/3000	5/0	25/0
w tym: mała gastronomia	154	147	50	28	5/850	4/600	5/0	25/0
żywienia zbiorowego (zamknięte)	95	107	30	11	-	2/400	-	-
produkcji i obrotu produktami kosmetycznymi i przedmiotami do kontaktu z żywnością	28	29	3	2	-	-	2/0	-
Razem	942	953	425	230	29/5350	22/4550	518/2	419/6

W 2020 r. przeprowadzono 230 kontroli stanu sanitarnego i technicznego obiektów żywnościowo-żywnościowych, obrotu materiałami i przedmiotami do kontaktu z żywnością oraz obrotu produktami kosmetycznymi. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli uchybień sanitarnych nałożono na osoby odpowiedzialne 22 mandaty karne na sumę 4550 zł. Wystawiono 2 decyzje administracyjne wstrzymania działalności w trybie natychmiastowym, dotyczące 2 zakładów żywienia zbiorowego otwartego. Decyzje z rygiorem natychmiastowego wykonania wystawiano w przypadkach zagrażających bezpieczeństwu żywności. Za przewinienia wynikające z art. 103 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia skierowano 3 wnioski o ukaranie do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku z prowadzeniem działalności lub rozszerzeniem działalności bez uzyskania decyzji zatwierdzenia PPIS w Siedlcach lub niezgodne z wymaganiami znakowanie środków spożywczych. Na podmioty odpowiedzialne Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny nałożył kary pieniężne na sumę 6 000 zł. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas kontroli oraz za kontrole sprawdzające, zgodnie z art. 75 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia wystawiono 65 decyzji opłaty.

Do badań laboratoryjnych pobrano 419 próbek środków spożywczych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, w próbkach badano parametry mikrobiologiczne ze zwróceniem uwagi na drobnoustroje chorobotwórcze tj. pałeczki *Salmonella* i *Listeria monocytogenes*, *Enterobacteriaceae*, *Bacillus cereus*, gronkowce koagulazododatnie; parametry chemiczne głównie metale, substancje dodatkowe, kwas erukowy, pozostałości pestycydów, azotany, mikotoksyny; cechy organoleptyczne, zanieczyszczenia oraz znakowanie.

Zakwestionowano 6 próbek środków spożywczych: w kategorii mleko i produkty mleczne, w tym 5 próbek produktu pn. „Ser koryciński swojski, naturalny. Ser dojrzewający z surowego, pełnego mleka krowiego”, za zanieczyszczenie drobnoustrojami *Listeria monocytogenes* i niewłaściwe oznakowanie środka spożywczego oraz w kategorii owoce i ich podstawowe produkty pochodne, w tym 1 próbka produktu pn. Gruszki, za przekroczony najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości pestycydu chlormekwatu.

W 2020 r. w ramach systemu wczesnego ostrzegania o produktach niebezpiecznych (RASFF) prowadzono kontrole w zakładach obrotu żywnością na terenie miasta Siedlce, dotyczące 39 rodzajów środków spożywczych oraz 2 materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zgłoszonych powiadomieniami alarmowymi lub informacyjnymi, wskutek czego podmioty wycofały z obrotu i zwróciły do producenta lub poddały je utylizacji.

W 2020 r. prowadzono kontrole akcyjne w związku z prawdopodobieństwem wystąpienia choroby zwanej afrykańskim pomorem świń. Kontrole te dotyczyły pochodzenia mięsa, jego identyfikowalności oraz gospodarki odpadami, głównie pochodzenia zwierzęcego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Właściciele zakładów są zobowiązani aktami prawnymi do wdrażania i stosowania procedur Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz systemu HACCP- czyli systemu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w oparciu o analizę zagrożeń, ocenę ryzyka zdrowotnego i krytyczne punkty kontroli.

Dzięki wnikliwym kontrolom, przeprowadzanym przez pracowników nadzoru, możemy stwierdzić, że wzrasta systematycznie liczba obiektów, w których opracowano dokumentację GHP i GMP oraz systemu HACCP. Wszyscy przedsiębiorcy składający wniosek o zatwierdzenie zakładu mają obowiązek okazać opracowane procedury GHP, GMP oraz system HACCP. Problemem jest wdrożenie tych systemów. Na chwilę obecną opracowano i wdrożono procedury GHP i GMP w 902 obiektach/zakładach natomiast system HACCP w 273 obiektach. Zadawalająca sytuacja jest w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (na 107 nadzorowanych zakładów 107 wprowadziło GHP i GMP oraz 36 system HACCP). W innych grupach żywnościowo-żywieniowych tj. zakładach produkcyjnych, zakładach obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego otwartego wprowadzanie ww. systemów jest bardziej problematyczne.

Brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu przyczyną niewłaściwego postępowania ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie jak i nieprawidłowego żywienia dzieci i młodzieży.

Zgodnie z Rozdziałem XII załącznika II Rozporządzenia (WE) Nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie higieny środków spożywczych, to przedsiębiorstwa sektora spożywczego zapewniają, że personel pracujący z żywnością jest szkolony w sprawach higieny żywności odpowiednio do jego charakteru pracy. W związku z powyższym większą aktywnością w tym zakresie powinni wykazać się właściciele obiektów „żywnościowych”.

O jakości usług konsumenckich świadczy również ilość wnoszonych interwencji i ich potwierdzenie podczas rozpatrywania. W 2020 r. do PSSE w Siedlcach wpłynęły 43 interwencje, dotyczące obiektów zlokalizowanych na terenie miasta Siedlce. W 15 przypadkach nieprawidłowości zgłaszane w interwencjach potwierdziły się. Osoby odpowiedzialne ukarano mandataми karnymi (13 mandatów karnych na sumę 2500 zł). Ponadto wydano 2 decyzje administracyjne zaprzestania prowadzenia działalności z rygorem natychmiastowej wykonalności oraz wystosowano 3 wnioski o ukaranie do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W 2020 r. pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia przeprowadzili 2 kontrole dotyczące 1 postępowania wyjaśniającego, które dotyczyło podejrzenia zbiorowego zatrucia pokarmowego w związku ze zgłoszoną do siedziby PSSE w Siedlcach interwencją. Dotyczyła ona wystąpienia dolegliwości żołądkowo - jelitowych u pracowników zakładu w Siedlcach, którzy fakt wystąpienia ww. objawów łączyli z konsumpcją kroketów z mięsem, zakupionych w zakładowym bufecie. W związku z podejrzeniem ogniska zatrucia pokarmowego Sekcja Epidemiologiczna PSSE w Siedlcach przeprowadziła wywiady epidemiologiczne z 20 osobami w tym z 11 osobami wykazującymi objawy chorobowe. Od wszystkich, w tym od 9 pracowników stołówki pobrano próbki kału do badań w kierunku SS. U pracowników stołówki wyniki badań wyszły ujemne, natomiast wśród osób z objawami 5 z nich otrzymało wynik pozytywny na obecność *Salmonella enteritidis*. Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych, interwencyjnych w bufecie zakładowym oraz stołówce zakładowej stwierdzono nieprawidłowości. W toku postępowania wyjaśniającego uzyskano informacje, że do sporządzenia powyższych kroketów zostały użyte jaja, na które przedsiębiorca okazał fakturę zakupu. Ponadto nie okazano, do wglądu rejestru dezynfekcji jaj. W obiekcie w dniu kontroli nie stwierdzono jaj i nie było możliwości pobrania próbek do badań wobec powyższego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wystosował pismo do Powiatowego Lekarza Weterynarii (PLW) w Sochaczewie, pod którego nadzorem znajduje się zakład produkcji jaj. W związku z otrzymanym pismem PLW w Sochaczewie przeprowadził kontrolę podmiotu w zakresie obrotu produktami pochodzenia zwierzęcego oraz kontrolę zakładu pakowania jaj. W wyniku kontroli PLW w Sochaczewie nie stwierdził nieprawidłowości.

Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzanych w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego, będących pod nadzorem PPIS w Siedlcach dokonano 5 ocen pod względem jakościowym realizowanych jadłospisów dekadowych na zgodność z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w jednym tygodniu nie podano porcji ryby;
- w jednym tygodniu podano za małą porcję dodatku warzywnego lub owocowego.

Kontrolowane podmioty chętnie korzystają ze wskazówek pracowników inspekcji i starają się dostosować zarówno stosowane produkty jak też i technologie do wymagań obowiązujących przepisów prawnych.

Reasumując, stwierdzamy, że stan techniczny i bieżąca czystość kontrolowanych obiektów ulega poprawie, która często jest wymuszona przez wystawione decyzje administracyjne. Nadal największy problem stanowi niefrasobliwy stosunek właścicieli i personelu do zasad higieny, które winny być przestrzegane podczas produkcji czy sprzedaży artykułów spożywczych. Również brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu odpowiedzialny za niewłaściwe postępowanie ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie, jak i za żywienie dzieci i młodzieży. Trudno jest wyegzekwować od operatorów żywności wdrożenie procedur GHP i GMP oraz systemu HACCP. Mając świadomość wielu zagrożeń dla zdrowia konsumentów, staramy się przede wszystkim uświadamiać osobom pracującym w kontakcie z żywnością, że to właśnie one są bezpośrednio odpowiedzialne za bezpieczeństwo żywności, a tym samym za stan zdrowia społeczeństwa.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Komunalnej

Informacje ogólne.

Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach zajmuje się prowadzeniem nadzoru sanitarno – higienicznego nad warunkami higieny środowiska obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc zbiorowego wypoczynku i rekreacji, a w szczególności nadzoru nad urządzeniami wodociągowymi, w tym nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia jak i wody z instalacji wody ciepłej w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp., wody z niecek basenów kąpielowych, a także z kąpieliska, nadzoru sanitarno - higienicznego nad zakładami służby zdrowia, domami pomocy społecznej, salonami fryzjerskimi, gabinetami kosmetycznymi, tatuażu i odnowy biologicznej,

środkami transportu komunikacji publicznej, hotelami, ustępami publicznymi, noclegowniami oraz innymi obiektami użyteczności publicznej.

I. Jakość wody do spożycia z wodociągu sieciowego Siedlce.

W 2020 roku woda przeznaczona do spożycia przez ludzi na terenie Miasta Siedlce spełniała wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017. poz. 2294). Wyniki badań wody potwierdzały prawidłowy przebieg procesów uzdatniania. W wodzie nie stwierdzono zanieczyszczeń, stwarzających zagrożenie dla zdrowia ludzi. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Siedlcach w 2020 roku nie otrzymał zgłoszeń od mieszkańców o niepożądanych reakcjach związanych ze spożyciem dostarczanej wody. Mieszkańcy Miasta Siedlce zaopatrywani są w wodę przeznaczoną do spożycia z wodociągu sieciowego Siedlce, składającego się z 2 ujęć wody (Sekula I i Sekula II). Dla uniknięcia przerw w dostawie wody dla mieszkańców, np. w przypadku awarii lub w przypadku pogorszenia się jakości wody, administrator wykonał tzw. spinki wodociągu Siedlce z wodociągami położonymi na terenie Gminy Siedlce, w których jakość dostarczanej wody, również odpowiada obowiązującym przepisom prawa. Woda ze wszystkich omawianych wodociągów nie wymaga stałej dezynfekcji, jej jakość mikrobiologiczna jest stabilna. Jakość wody monitorowana jest zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Siedlcach harmonogramem poboru próbek wody z częstotliwością oraz zakresem badań zgodnym z wymaganiami ww. rozporządzenia. Próbkę wody do badań laboratoryjnych pobierane są ze stałych punktów monitoringowych wyznaczonych przez administratora w uzgodnieniu z PPIS w Siedlcach i badane w 2 niezależnych laboratoriach. Badania wody w ramach kontroli wewnętrznej wykonywane są przez Laboratorium PWiK Sp. z o.o. w Siedlcach, które posiada zatwierdzony przez PPIS w Siedlcach udokumentowany system jakości prowadzonych badań wody, natomiast badania w ramach urzędowej kontroli jakości wody wykonuje Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Siedlcach.

II. Pływalnie i baseny

Na terenie Miasta Siedlce w roku 2020 funkcjonowały 3 obiekty basenowe. Każdy z tych obiektów posiadał oraz realizował zatwierdzony przez PPIS w Siedlcach harmonogram poboru próbek wody z niecek basenowych oraz ich systemów cyrkulacji. Badania wód basenowych w ramach kontroli wewnętrznej jak i urzędowego nadzoru sanitarnego w każdym przypadku wykonywane były przez Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Siedlcach.

Park Wodny Siedlce

Park Wodny jest największym obiektem basenowym w Mieście Siedlce. Dysponuje on 5 nieckami basenowymi z własnymi systemami cyrkulacji wody basenowej (basen sportowy, rekreacyjny, jacuzzi, brodzik dla dzieci oraz basen zjeżdżalni wodnych), a także tężnią solankową, zespołem saun oraz kręgielnią. W styczniu 2021 r. ww. obiekt na podstawie sprawozdań z badań jakości wody, otrzymał od PPIS w Siedlcach Zbioreczną Ocenę Jakości Wody obejmującą okres 02.06.2019 r. – 31.12.2020 r., stwierdzającą, iż woda z niecek basenowych oraz ich systemów cyrkulacji spełniała wymagania dla jakości wody na pływalniach określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 roku w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. 2015,

poz. 2016). Ponadto na podstawie wyników badań wody pochodzącej z instalacji wody ciepłej doprowadzającej ciepłą wodę użytkową m.in. do natrysków, stwierdzono, że jakość ciepłej wody użytkowej w obiekcie Parku Wodnego w Siedlcach w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. także odpowiada wymogom ww. rozporządzenia.

Centrum Rehabilitacji Klonowa

Drugi nadzorowany obiekt basenowy, funkcjonuje jako część Centrum Rehabilitacji Klonowa Sp. z o.o. - obiekt prowadzący działalność leczniczą. Obiekt dysponuje 2 nieckami z własnymi systemami cyrkulacji wody (basen rehabilitacyjno – rekreacyjny oraz jacuzzi). Obsługę bieżącą urządzeń oraz nadzór nad procesami uzdatniania wody prowadzi specjalistyczna firma zewnętrzna. Niecka jacuzzi wyłączona jest z eksploatacji. PPIS Siedlcach w styczniu 2021 r. na podstawie sprawozdań z badań jakości wody wydał Zbiorcą Ocenę Jakości Wody obejmującą okres 02.06.2019 r. – 31.12.2020 r. jedynie dla wody z niecki i systemu cyrkulacji basenu rehabilitacyjno - rekreacyjnego. Mimo kilkakrotnych incydentów przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych w szczególności ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 °C, chloru wolnego oraz mętności w roku 2020 wodę basenową obiektu basenowego Centrum Rehabilitacji Klonowa można było uznać za przydatną do kąpieli, a higiena świadczonych usług nie budziła zastrzeżeń.

Pływalnia przy Szkole Podstawowej Nr 8

Kryta pływalnia funkcjonująca przy Szkole Podstawowej Nr 8 w Siedlcach jest obiektem znacznie wyeksploatowanym. Uzdatnianie wody wymaga szczególnego, systematycznego nadzoru ze strony pracowników. Utrzymanie właściwej jakości wody w niecce basenu, tj. nie stwarzającej zagrożenia dla zdrowia ludzi, jest utrudnione z uwagi na brak automatycznego sterowania pracą urządzeń. Ponadto, wykorzystywana technologia uzdatniania wody basenowej nie uwzględnia stosowania koagulanta. Z powodu złego stanu technicznego budynku (od 2010 roku) niecka basenu z konieczności jest podparta konstrukcją betonowo-drewnianą. PPIS w Siedlcach w związku z tym, że przekroczenia chloroformu nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia kąpielących się wydał Zbiorcą Ocenę Jakości Wody z niecki basenu jak i jej systemu cyrkulacji, obejmującą okres 02.06.2019 r. – 31.12.2020 r.

III. Jakość wody w Kąpielisku Miejskim nad Zalewem Muchawka oraz stan sanitarno – porządkowy przyległego terenu rekreacyjnego.

W sezonie letnim 2020 roku funkcjonowało Kąpielisko Miejskie nad Zalewem Muchawka. Organizator tj. Miasto Siedlce przed otwarciem obiektu i w trakcie sezonu kąpielowego przeprowadził niezbędne badania jakości wody zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Siedlcach harmonogramem poboru próbek wody.

W trakcie sezonu kąpielowego pobrano łącznie 4 próbki wody do badań laboratoryjnych (po 2 próbki z każdego miejsca). Na podstawie przedstawionych sprawozdań z badań PPIS w Siedlcach wydał łącznie 4 oceny sanitarne stwierdzające przydatność wody do kąpieli. Woda spełniała wymogi obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz.U.2019 r., poz. 255).

Kąpielisko Miejskie nad Zalewem Muchawka oznaczone zostało wymaganymi tablicami informacyjnymi, ratownicy wyposażeni byli w niezbędny sprzęt medyczny – ratunkowy. Teren rekreacyjny utrzymany w czystości i porządku, wyposażony w odpowiednią liczbę koszy na odpady. Zapewniono toaletę wraz z prysznicem ustawioną na przyległym terenie utrzymane w czystości. W pobliżu Kąpieliska Miejskiego nad Zalewem Muchawka znajduje się poidło z bieżącą wodą do picia pochodzącą z wodociągu siedleckiego.

IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

Obiekty świadczące pomoc osobom bezdomnym.

Na terenie Miasta Siedlce funkcjonują 2 placówki świadczące pomoc osobom bezdomnym. Noclegownia dla bezdomnych ul. Kleeberga 2, funkcjonująca w ramach programu „Mieszkania wspierane”, prowadzona przez Caritas Diecezji Siedleckiej ul. Budowlana 1, 08-110 Siedlce oraz Schronisko dla Osób Bezdomnych, ul. Południowa 1, 08-110 Siedlce prowadzone przez Stowarzyszenie Hilaritas w Skierniewicach, ul. Prądyńskiego 2, 96-100 Skierniewice.

- **Noclegownia dla bezdomnych, ul. Kleeberga 2**

Obiekt zlokalizowany w wolnostojącym, parterowym budynku, w którym urządzono 24 pokoje, 2 i 3-osobowych z łączną liczbą 44 miejsc. W dniu kontroli tj. 23.09.2020 r. w obiekcie przebywało 32 osoby. Pokoje wyposażone zostały w łóżka, biurka, szafki, stoliki. Budynek oprócz pokoi mieszkalnych składa się z takich pomieszczeń jak biuro, magazyn bielizny i środków czystości, toaleta. Pomieszczenie toalety wyposażone w 4 kabiny WC, 2 prysznice, 2 umywalki pojedyncze oraz 3 umywalki dwukomorowe. Pranie bielizny pościelowej odbywa się w pralni usługowej. Odzież własną prana jest we własnym zakresie z wykorzystaniem 3 pralek automatycznych ustawionych w łazience. Mieszkańcy mają zapewnione środki higieny osobistej i środki czystościowe niezbędne do utrzymania czystości w pomieszczeniach. Budynek podłączony jest do miejskiej sieci sanitarnej, zaopatrzenie w wodę zapewnia wodociąg miejski, ogrzewanie – miejska sieć ciepłownicza, odpady odbierane są przez PUK Siedlce. Przeprowadzono remont: wykonano podjazd dla niepełnosprawnych, wykonano schody, zamontowano balustrady przy schodach i podjeździe dla niepełnosprawnych. W trakcie kontroli sanitarnej zwrócono uwagę na konieczność przeprowadzenia remontu łazienki.

- **Schronisko dla Osób Bezdomnych, ul. Południowa 1**

Schronisko dla Osób Bezdomnych, ul. Południowa 1, 08-110 Siedlce prowadzone przez Stowarzyszenie Hilaritas w Skierniewicach ul. Prądyńskiego 2, 96-100 Skierniewice.

Schronisko dla osób bezdomnych dysponuje 38 miejscami noclegowymi (10 pokoi 3 osobowych i 4 pokoje 2 osobowe). W dniu kontroli tj. 23.09.2020 r. w obiekcie przebywało 23 osoby bezdomne w tym 6 niepełnosprawnych. Pokoje wyposażone zostały w łóżka metalowe, tapczaniki o różnym stanie zużycia, szafy na odzież, szafki. Do dyspozycji bezdomnych oddano 3 kabiny WC, 2 umywalki oraz 2 kabiny natryskowe. Bielizna pościelowa prana jest samodzielnie za pomocą 2 pralek automatycznych zlokalizowanych w pomieszczeniu pralni. Czysta bielizna przechowywana jest w przeznaczonym na ten cel magazynku. Posiłki przygotowywane są 3 razy dziennie w pomieszczeniu przeznaczonym do tego celu. Dostęp do ciepłej wody użytkowej zapewniają termy elektryczne. Ścieki

odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Do ogrzewania obiektu wykorzystywany jest piec gazowy. Osobom przebywającym w noclegowni zapewniona jest bielizna pościelowa i ręczniki oraz ich okresowa wymiana, środki higieny osobistej, sprzęt porządkowy i środki czystości. Podczas kontroli stwierdzono dostateczny stan czystości i porządku.

Podsumowanie

Po analizie sprawozdań z badań próbek wody wykonanych w 2020 roku oraz na podstawie przeprowadzonych kontroli można stwierdzić, że jakość wody dostarczanej mieszkańcom Siedlec, jakość wody na pływalniach i w miejskim kąpielisku nie wpływała negatywnie na stan zdrowia korzystających. Administratorzy tych obiektów realizowali wymagania obowiązujących przepisów prawa. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej również nie stwarzał zagrożenia dla zdrowia publicznego.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Pracy

W 2020 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Siedlcach znajdowało się 306 zakładów pracy.

W poniższej tabeli przedstawiono ogólną liczbę obiektów w poszczególnych branżach, wg numerów PKD:

Numer PKD	Liczba obiektów w ewidencji
01- uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, wyłączając działalność usługową	3
02 - leśnictwo i pozyskiwanie drewna	2
08 – pozostałe górnictwo i wydobywanie	1
10 - produkcja artykułów spożywczych	8
11- produkcja napojów	1
13- produkcja wyrobów tekstylnych	3
14 – produkcja odzieży	23
15 - produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	1
16 - produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	2
17 - produkcja papieru i wyrobów z papieru	3
18 – poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2
20 – produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1
22 - produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	6
23 - produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	6
25 - produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	22
29 - produkcja pojazdów samochodowych przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	1
30 – produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1
32 - pozostała produkcja wyrobów	3
33 - naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2
35 – wytwarzanie i zaopatrywanie	4
37 - odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2
38 - działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców	8
41 - roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	7
42 - roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	8
43 - roboty budowlane specjalistyczne	5

45 - handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi: naprawa pojazdów samochodowych	32
46 - handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	29
47 - handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	38
49 - transport lądowy oraz transport rurociągowy	7
51 - transport lotniczy	2
52 – magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	5
56 – działalność usługowa związana z żywieniem	2
61 - telekomunikacja	2
71 - działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne	2
73 - reklama, badanie rynku i opinii publicznej	2
74 - pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1
75 - działalność weterynaryjna	1
81 - działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	5
82 – działalność związana z administracyjną obsługą biur i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	1
84 - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5
85 - edukacja	10
86 - opieka zdrowotna	25
87 – pomoc społeczna z zakwaterowaniem	1
91 – działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	1
93 – działalność sportowa, rozrywkowa, rekreacyjna	1
95 – naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	2
96 – pozostała indywidualna działalność usługowa	6

Do zakresu działania higieny pracy, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195), należy:

- 1) kontrola utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy w tym również spełnianie przez podmiot kontrolowany obowiązków o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;
- 2) nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy;
- 3) wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do jej stwierdzenia;
- 4) nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym, w tym:
 - przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2020 r., poz. 2289) obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych;
 - przestrzeganiem, przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);

- przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej w oparciu o ustawę z dnia 09.10.2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r., poz. 24).
- 5) nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przestrzegania przepisów ww. ustawy dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

W roku 2020 pracownicy PSSE w Siedlcach skontrolowali 11 obiektów, przeprowadzili 14 kontroli. Wydanych zostało 13 decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, nakładających na pracodawców 29 nakazów do wykonania w ustalonych terminach oraz 4 decyzje płańnicze .

Ad.1) Pracodawcy są zobowiązani do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. W 2020 r. nie stwierdzono podczas przeprowadzonych kontroli uchybień w zakresie pomieszczeń sanitarno - higienicznych i pomieszczeń pracy.

Realizując zadania dot. nadzoru nad spełnieniem przez kontrolowane podmioty obowiązków o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne

w 2020 r. przeprowadzono 1 kontrolę obiektu prowadzącego działalność w zakresie sprzedaży, magazynowania i/lub przeładunku paliw ciekłych. Nie stwierdzono nieprawidłowości dot. obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne.

Ad. 2)

Pracodawcy zatrudniający pracowników w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy, są zobowiązani do dokonywania badań i pomiarów tych czynników. W 2020 r. nie stwierdzono braku lub braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

Narażenie na poszczególne czynniki szkodliwe przedstawia poniższa tabela.

Liczba narażonych na czynniki szkodliwe (stężenia/ natężenia powyżej NDS /NDN) i liczba zakładów, w których występowały przekroczenia NDS/NDN (wg stanu na koniec roku 2020)

Czynnik szkodliwy	2020 r.	
	Liczba zakładów	Liczba narażonych pracowników
Hałas	8	311
Drgania mechaniczne miejscowe	1	14
Ogólna liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia/liczba zakładów	325/9	

Pracownicy narażeni na ponadnormatywne natężenie dźwięku stanowią od lat najliczniejszą grupę zatrudnionych w środowisku pracy ze stwierdzonymi przekroczeniami normatywów higienicznych. Powodem braku możliwości obniżenia natężenia dźwięku w środowisku pracy jest głównie specyfika produkcji np. obróbka plastyczna metali. W takich przypadkach na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. nr 157, poz. 1317) pracodawcy są zobowiązani do sporządzenia

i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno - technicznych zmierzających do jak najskuteczniejszego ograniczenia narażenia pracowników na hałas a w przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy, pracodawcy zobowiązani są udostępnić pracownikom właściwe i dostosowane do poziomu dźwięku środki ochrony indywidualnej oraz nadzorować prawidłowość ich stosowania.

W stosunku do 2019 r. poprawiono warunki pracy - obniżenie ponadnormatywnego natężenia dźwięku w jednym zakładzie pracy (zmiana organizacji pracy).

Na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku sprawozdawczym i w latach ubiegłych w obiektach na terenie Miasta Siedlce stwierdzono, że występuje potencjalne narażenie 3501 pracowników w 66 zakładach pracy, na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 1, 2 i/lub 3 grupy zagrożenia. W 2020 r. w ww. zakresie, przez PSSE w Siedlcach, zostało skontrolowanych 6 zakładów (zatrudniających 137 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 2 grupy zagrożenia i/lub 46 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 3 grupy zagrożenia).

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia w zakresie:

- braku rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia - 3 przypadki;
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia - 3 przypadki;
- aktualizacji oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na czynniki biologiczne - 4 przypadki;
- braku procedur postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi (z wyjątkiem procedury dezynfekcji) – 3 przypadki.

W związku z powyższym wystawiono 4 decyzje zobowiązujące pracodawców do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

W jednym zakładzie pracy stwierdzono poprawę natężenia oświetlenia - czynnik uciążliwy.

W 2020 r. w 40 zakładach na naszym terenie występował ***kontakt i/lub narażenie na substancje, czynniki, procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym***. Skontrolowany został jeden zakład pracy zatrudniający pracowników w narażeniu na substancje, mieszaniny, czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. Wydana została decyzja administracyjna nakazująca usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości dot.: aktualizacji rejestru prac narażających pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, aktualizacji rejestru pracowników narażonych na czynniki

o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, złożenia do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach i procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Ad. 3)

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2012-2020

Jednostka chorobowa	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Poz. 3 - pylice płuc	-	-	2	-	-	-	-	1	-
Poz. 15 - przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym	3	1	2	2	2	2	3	-	1
Poz. 17 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi						1		-	-
Poz. 18 - choroby skóry	2	1	1	1	-	-	-	1	1
Poz. 19 - przewlekłe choroby narządu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	1	-	2	2	1	5	-	-	3
Poz. 20 - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	3	2	4	5	3	9	2	4	8
Poz. 21 - uszkodzenie słuchu wywołane działaniem hałasu	-	-	2	-	-	-	-	-	1
Poz. 26 - choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa	1 (borelioza)	-	1 (WZW typ C) 3 (borelioza)	-	-	-	-	1 (borelioza)	1 (borelioza)
Ogółem	10	4	17	10	6	17	5	7	15

Dominującymi chorobami zawodowymi są jednostki chorobowe z poz. 19 i poz. 20 wykazu chorób zawodowych, wywoływane sposobem wykonywania pracy (11 przypadków) w zakładzie produkcji spożywczej. Ww. schorzenia stwierdzane jako choroba zawodowa spowodowane są w większości narzuconym, szybkim tempem pracy (często akord, praca przy taśmie), monotypią ruchów kończyn górnych, a często również warunkami mikroklimatycznymi w zakładzie (niska temperatura otoczenia oraz niska temperatura trzymanego w dłoniach, obrabianego wilgotnego surowca - mięsa). Ponadto w zakładach na terenie miasta Siedlce wystąpiły przypadki stwierdzania chorób zawodowych takich jak: przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym, choroby

skóry, uszkodzenie słuchu wywołane działaniem hałasu, choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - borelioza.

Ad. 4)

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem chemicznym w roku 2020 przeprowadzono ogółem 10 kontroli (skontrolowano 1 dystrybutora i 9 podmiotów stosujących substancje i/lub mieszaniny chemiczne). Wystawiono 4 decyzje dot. substancji/mieszanin chemicznych.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- w zakresie stosowania:
 - brak spisu/nieaktualny spis stosowanych substancji/mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie - 4 przypadki;
 - brak wymaganych/brak aktualnych kart charakterystyki dla stosowanych substancji/mieszanin chemicznych - 2 przypadki;
 - aktualizacji oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na czynniki chemiczne - 4 przypadki.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r., poz. 24) m.in. Państwowa Inspekcja Sanitarna jest podmiotem obowiązany do zgłaszania przypadków podejrzenia lub stwierdzenia zatrucia chemicznym produktem biobójczym do odpowiednich ośrodków toksykologicznych odpowiedzialnych za kontrolę zatruc produktami biobójczymi. W 2020 r. takie sytuacje nie miały miejsca. Niemniej jednak podczas kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu i/lub stosujących produkty biobójcze zwracamy szczególną uwagę na prawidłowe oznakowanie produktów, aby w obrocie obecne były wyłącznie produkty w oryginalnych opakowaniach, prawidłowo oznakowanych i posiadające pozwolenie na wprowadzenie do obrotu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorów narkotyków:

- kategorii 2 (bezwodnik octowy, kwas fenylooctowy, kwas antranilowy, piperydyna, nadmanganian potasu i ich sole);
- kategorii 3 (kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton, keton metylowo - etylowy i ich sole z wyjątkiem soli kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego)

obowiązków wynikających z:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenia (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. w sprawie prekursorów narkotykowych,
- rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi,
- rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/1011 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 1277/2005.

W roku 2020 nie przeprowadzono kontroli zakładów wprowadzających do obrotu i/lub zakładów stosujących prekursory narkotyków.

Ad. 5)

W 2020 roku na naszym terenie nie stwierdziliśmy stacjonarnych punktów handlu środkami zastępczymi.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badania pośmiertne są zobowiązane zgłaszać państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu wszystkie przypadki podejrzeń zatruć środkami zastępczymi. W roku 2020 ww. podmioty nie zgłosiły żadnych przypadków podejrzeń zatruć po zażyciu tzw. „dopalaczy”.

PPIS w Siedlcach w 2019 r. prowadził z urzędu postępowania administracyjne w sprawie wymierzenia kar pieniężnych, określonych w art. 52 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) w stosunku do pięciu osób fizycznych, w związku z wprowadzaniem do obrotu, w latach 2016 – 2017 na terytorium Siedlec, środków zastępczych w postaci nowej substancji psychoaktywnej o nazwie MDMA - CHMICA. W stosunku do czterech osób zakończył postępowania i wystawił decyzje o wymierzeniu kar pieniężnych w 2019 r. Natomiast w stosunku do jednej osoby fizycznej decyzję o wymierzeniu kary pieniężnej w wysokości 20 000 zł, za wprowadzanie do obrotu nowej substancji psychoaktywnej o nazwie „MDMA-CHMICA” wystawił dopiero w 2020 r. z uwagi na trwające ustalenia z Policją i Sądem Rejonowym w Siedlcach, który Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2019 r. ustanowił dla nieobecnej strony postępowania administracyjnego, kuratora celem reprezentowania nieobecnej w postępowaniu administracyjnym prowadzonym przez PPIS w Siedlcach w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej, określonej w art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Po dostarczeniu wyznaczonemu kuratorowi stosownych zawiadomień w dniu 31.01.2020 r. wydana została ww. decyzja.

Stan sanitarno - higieniczny nadzorowanych obiektów należy ocenić jako dobry. Zgodnie z wytycznymi, szczególnym nadzorem m.in. pod kątem zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych objęte są zakłady z terenu Miasta Siedlce, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych oraz te, w których w środowisku pracy występują substancje i ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Informacja o aktualnym stanie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo-wychowawczych

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie miasta Siedlce, w zakresie higieny dzieci i młodzieży ukierunkowana była na działania zmierzające do osiągnięcia pożądanych norm zdrowotnych, które umożliwiają zachowanie lub przywracanie optymalnych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2020 r. pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży obejmowali swoim nadzorem 121 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 75 placówek sezonowych (letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży).

W związku z wystąpieniem stanu epidemii COVID- 19 w kraju, planowane kontrole zostały ograniczone do minimum. Ogółem w placówkach tych przeprowadzono 29 kontroli sanitarnych. Przeprowadzano w większości kontrole związane z interwencją, zaopiniowaniem placówki (wydano 8 opinii o warunkach bezpieczeństwa i higieny). Pracownicy byli oddelegowani do pracy w epidemiologii. W związku z panującą epidemią COVID-19 wydano 44 opinie o możliwości zawieszenia zajęć stacjonarnych w placówkach, w tym dla: 13 przedszkoli, 31 szkół.

Warunki techniczno-sanitarne:

Z roku na rok warunki techniczno-sanitarne zakładów nauczania i wychowania ulegają poprawie poprzez prowadzone remonty, wymianę starych, zniszczonych mebli (stolików i krzeseł) na nowe.

W 2020 r. w wielu placówkach przeprowadzono remonty bieżące obejmujące swym zakresem: malowanie pomieszczeń, wymianę wykładzin podłogowych i podłóg, częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji centralnego ogrzewania oraz instalacji elektrycznej, remont sanitariatów, naprawę dachu, wymianę lub naprawę ogrodzenia. W 1 placówce (Szkoła Podstawowa Nr 11 w Siedlcach) przeprowadzono kapitalny remont bloku żywieniowego.

W trakcie roku wystosowano 2 wystąpienia pokontrolne dotyczące nieprawidłowego stanu technicznego ścian i podłóg w salach zajęć w przedszkolu. Na koniec 2020 roku, podobnie jak w roku ubiegłym, nie odnotowano placówek o niedostatecznym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym.

Zakłady oświatowo- wychowawcze skontrolowane w 2020 r. zapewniały właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Wszystkie placówki na terenie miasta są skanalizowane i posiadają instalację wodociągową, zapewniają bieżącą ciepłą wodę do mycia rąk przez cały rok szkolny. Urządzenia sanitarne są sprawne, studzienki kanalizacyjne właściwie zabezpieczone. Zaopatrzenie placówek nauczania i wychowania w środki czystości jest na ogół wystarczające.

W dalszym ciągu na terenie Miasta Siedlce funkcjonują placówki, w których jest niedostateczna liczba urządzeń sanitarnych w stosunku do liczby uczniów/przedszkolaków. Niemniej jednak obiekty te nie były w 2020 r. kontrolowane.

Meble edukacyjne:

Istotny wpływ na prawidłową postawę i zdrowie przedszkolaka/ucznia mają meble edukacyjne (stoliki i krzesła) dostosowane do zasad ergonomii.

W roku sprawozdawczym ocenie dostosowania mebli poddano 28 stanowisk przedszkolnych w 1 oddziale w 1 placówce. Stwierdzono, że wszystkie dzieci korzystały z mebli dostosowanych do swojego wzrostu.

W klasach IV-VIII szkoły podstawowej najczęściej stosowany jest gabinetowy system nauczania, który powoduje występowanie trudności w dostosowaniu mebli do wzrostu

uczniów, gdyż z tej samej sali korzystają uczniowie o różnym wieku i wzroście. Ponadto przy nauczaniu zintegrowanym w klasach I-III obserwuje się odchodzenie od tradycyjnego ustawienia stolików i krzeseł, co nie zawsze jest wskazane ze względu na zapewnienie dobrego oświetlenia naturalnego (rozmieszczenie stanowisk pracy uczniów i tablicy powinno zapewnić dobre oświetlenie naturalne z lewej strony).

Rozwój/zdrowie ucznia:

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest jego aktywność fizyczna. Wywiera ona hartujący wpływ na organizm, zwiększa ogólną wydolność psychofizyczną młodego człowieka. Dlatego nie bez znaczenia są warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Wszystkie placówki skontrolowane w 2020 r. zapewniały warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Pomimo posiadania sal gimnastycznych i boisk, ze względu na dużą liczbę oddziałów zajęcia wychowania fizycznego odbywają się również na korytarzach szkolnych.

W szkołach posiadających zaplecze bloku wychowania fizycznego, z działającymi natryskami, uczniowie po lekcjach kultury fizycznej sporadycznie korzystają z kąpeli. Funkcjonujące natryski wykorzystywane są zazwyczaj po dodatkowych, pozalekcyjnych zajęciach sportowych.

Szczególne uwagę zwracano również na kwestię zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w placówkach oraz obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Wypoczynek dzieci i młodzieży:

W ramach sprawowanego nadzoru nad akcją zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży stwierdzono, że ze zorganizowanej formy wypoczynku w 2020 r. skorzystało 181 dzieci i młodzieży w 7 skontrolowanych turnusach (w roku 2019 w 5 skontrolowanych turnusach wypoczywało 61 dzieci i młodzieży).

Prowadzone kontrole bieżącego stanu sanitarnego placówek, nie wykazały zaniedbań w zakresie czystości i porządku, obiekty były prawidłowo przygotowane. Stan sanitarny w placówkach zimowego i letniego wypoczynku był zadowalający, organizatorzy stworzyli prawidłowe warunki pobytu dzieci i młodzieży. Akcja zimowego i letniego wypoczynku przebiegała sprawnie, bez większych zastrzeżeń. Nie odnotowano wypadków, urazów, zatruc pokarmowych i problemów z wszawicą.

Zwalczanie wszawicy:

Problem wszawicy na terenie działalności PSSE w Siedlcach występuje w dalszym ciągu, choć w mniejszym stopniu niż w latach poprzednich (w 2018 r. – 4 przypadki, w 2019 r. – 3 przypadki). W roku sprawozdawczym odnotowano 1 potwierdzony przypadek wszawicy wśród dzieci i młodzieży (w 1 przedszkolu). W wyniku podjętych działań dyrektora placówki, kadry pedagogicznej, personelu medycznego oraz pracowników inspekcji sanitarnej, którzy prowadzili kontrole również pod kątem profilaktyki i zwalczania wszawicy (przekazując materiały oświatowe - ulotka oraz stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego w tym zakresie) problem czystości głów był w miarę szybko likwidowany.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

W myśl art. 6. ustawy z dnia 14 marca 1985 r. /Dz.U. z 2021 r. poz.195/ Państwowa Inspekcja Sanitarna w Siedlcach inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Zadania w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizowała w oparciu o wytyczne Komisji Europejskiej, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Ministerstwa Zdrowia. Praca na rzecz środowiska lokalnego skupia się w szczególności na szkoleniu edukatorów w programach proponowanych przez Inspekcję Sanitarną, doradztwie metodyczno-merytorycznym osobom będącym edukatorami, współorganizacji, bądź organizacji imprez, ściśle związanych z informacją i edukacją społeczeństwa w kontekście zdrowia.

W związku z rozprzestrzenianiem się SARS-CoV-2, zaplanowane zadania w znacznym stopniu zostały zredukowane do minimum ze względu na zaangażowanie pracowników Sekcji OZiPZ w działania związane z pandemią.

Ważną i obszerną zadaniowo w działalności Sekcji jest profilaktyka antytytoniowa. Zgodnie z aktualnymi celami i strategiami w zdrowiu publicznym, w tym mocno akcentowanym dążeniem do naturalnej eradykacji nałogu tytoniowego, wdrażamy działania zapobiegające paleniu u najmłodszych. Realizacja programów profilaktyki antytytoniowej dla dzieci wpisuje się w te cele. W roku 2020 placówki oświatowo-wychowawcze realizowały dwa programy z zakresu profilaktyki a/tytoniowej: *Czyste Powietrze Wokół Nas* adresowany do dzieci 5-6 letnich oraz *Bieg po zdrowie* dla uczniów klas IV. szkół podstawowych (przeprowadzono 3 szkolenia przygotowujące koordynatorów szkolnych do realizacji programów oraz przekazano materiały edukacyjne. Programy realizowało 18 placówek szkolnych i przedszkolnych, przeedukowano łącznie 519 uczniów oraz ich rodziców, którzy w każdym z programów są również adresatem działań).

Elementem profilaktyki antytytoniowej jest także monitoring stosowania zapisów ustawy antytytoniowej, prowadzony przez wszystkie sekcje nadzoru. Pracownicy w trakcie kontroli obiektów sprawdzają prawidłowość stosowania zapisów ustawy antytytoniowej oraz tam, gdzie zachodzi taka potrzeba, informują o konieczności eksponowania „podwójnych” znaków zakazu palenia, z e-papierosem. W 2020 roku te czynności były wykonywane podczas 62 kontroli. Nie zgłoszono zastrzeżeń w tym zakresie.

Duży nacisk kładzie się na realizację programu profilaktyki otyłości wśród dzieci i młodzieży pod nazwą *Trzymaj Formę*. Elementy tego programu - edukacja konsumencka, czytanie etykiet i nauka zdrowego odżywiania są podwaliną pod przyszłe zachowania prozdrowotne dzieci jako dorosłych ludzi. Potrzeba przekazywania wiedzy w tym zakresie wynika ze zwiększającej się liczby dzieci z nadwagą i otyłością. W 2020 r. realizację programu zadeklarowało 9 placówek oświatowo – wychowawczych z terenu miasta Siedlce, liczba osób do edukacji 1680. Przeprowadzono 1 szkolenie dla edukatorów szkolnych programu oraz dystrybucję materiałów

edukacyjnych w postaci poradnika dla nauczyciela, scenariuszy zajęć, plakatów oraz ulotek dla rodziców. Jako wsparcie programu, pracownicy Sekcji OZiPZ opracowali wystawy promujące zdrowy styl życia, pt: *Sprzymierzeńcy szczupłej sylwetki, Jedz zdrowo i czuj się fajowo, Aktywność fizyczna, Przecukrzeni*, które w poprzednich latach były wypożyczane przez placówki szkolne jako dodatkowa forma realizacji programu. Niestety, w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zamknięciem placówek oświatowych, bieżąca XIV. edycja ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!” została w znacznym stopniu ograniczona a następnie zawieszona decyzją organizatorów, czyli Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz partnera programu Polskiej Federacji Producentów Żywności Związków Pracodawców. Założenia programu oraz zaproponowana metoda jego realizacji, jaką jest metoda projektu, wykluczyła zdalną jego realizację. Dodatkowo większość szkół zaplanowała realizację XIV edycji programu na czas wiosenny, co z powodu ogłoszenia pandemii, nie doszło do skutku.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu na wiedzę, niezbędną w edukacji w zakresie profilaktyki tzw. „dopalaczy”, w 2020 r. Sekcja OZiPZ nawiązała współpracę z Siedleckim Towarzystwem „Powrót z U”, gdzie czterokrotnie zorganizowano stoisko informacyjne w którym prowadzone były rozmowy indywidualne, poradnictwo i dystrybucja materiałów edukacyjnych w postaci ulotek i plakatów. Ponadto w jednej placówce podmiotu leczniczego (Szpital Wojewódzki) oraz placówce szkolnej eksponowana była wystawa edukacyjna dot. tej tematyki. Ogółem z działań edukacyjnych skorzystało ok. 1800 osób.

Realizacja Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS była prowadzona między innymi poprzez zamieszczanie informacji na stronie www PSSE w Siedlcach dot. *Tygodnia Testowania AIDS/ raz na kwartał – aktualizacja/, Światowego Dnia AIDS* – opracowano własny baner informacyjny oraz zamieszczano materiały edukacyjne otrzymane z Krajowego Centrum ds. AIDS.

Zwiększa się liczba odbiorców wystaw opracowywanych i wykonywanych w PSSE – obecnie w mieście Siedlce mamy 32 instytucje współpracujące, które posiadają możliwości ekspozycyjne. Są to placówki ochrony zdrowia, oświatowo-wychowawcze, inne placówki użyteczności publicznej, zainteresowane profilaktyką i promocją zdrowia (w 2020 r. w mieście Siedlce z wystaw skorzystało 19 placówek, eksponowano w nich tematykę dot. różnych aspektów zdrowotnych m. in. chorób zakaźnych, szczepień ochronnych, cukrzycy, profilaktyki chorób odkleszczowych i odytoniowych). W omawianym okresie opracowano jedną nową wystawę pt.: *Choroby zakaźne*, której tematyka nawiązuje do bieżącego zapotrzebowania z obszaru profilaktyki zdrowotnej i sytuacji epidemiologicznej. Łącznie dysponujemy w chwili obecnej 59 tytułami o różnej tematyce i 95 egzemplarzami wystaw do wypożyczania.

Ważnym aspektem współpracy Sekcji OZiPZ z placówkami oświatowo-wychowawczymi jest monitoring programów edukacyjnych w wizytowanych szkołach, podlegających nadzorowi PSSE w Siedlcach. Polega on na kontaktach bezpośrednich z dyrektorami i edukatorami w placówkach. Na bieżąco omawia się przebieg realizacji programów, jak również potrzeby placówek w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, różnicując te potrzeby indywidualnie.

W 2020 roku pracownicy Sekcji OZiPZ dokonali w placówkach miejskich 6 ocen realizacji programów edukacyjnych, proponowanych przez Inspekcję Sanitarną oraz przeprowadzili diagnozy przedsięwzięć prozdrowotnych w 5 placówkach podmiotów leczniczych i w 4 placówkach wypoczynku letniego i zimowego.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2020 r. realizował zadania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynikające z:

- ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2021 r., poz. 195 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065 z późniejszymi zmianami).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2020 r. w ramach zadań, realizowanych przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, a wynikających z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu dotyczącym strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wydał:

- 2 opinie sanitarne, dotyczące uzgodnienia projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wszystkie projekty dokumentów planistycznych objętych strategiczną oceną oddziaływania na środowisko analizowane w 2020 roku w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, opierały się na zapisach wskazanych w rozdziale 1 działu IV ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* i były zgodne z zapisami niniejszej ustawy.

Dokonując oceny informacji zawartych w prognozach oddziaływania na środowisko, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, szczególną uwagę zwracał m.in. na:

- przeznaczenie analizowanego terenu oraz wskazanie linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu i różnych funkcjach lub różnych zasadach użytkowania,
- ocenę środowiska zamieszkania ludzi i wpływ założeń planistycznych na ich warunki życia,
- ocenę wpływu terenów, na których dopuszcza się realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko względem terenów chronionych, ze wskazaniem,

jakie zabezpieczenia zostaną wprowadzone w celu zachowania uciążliwości na analizowanych obszarach inwestycyjnych,

- analizę potencjalnych zmian stanu środowiska i zdrowia ludzi po wprowadzeniu planu,
- definicję usług uciążliwych uszczegóławiającą zakres inwestycji możliwych do prowadzenia na analizowanych terenach,
- wskazanie sposobów ochrony akustycznej terenów o różnym przeznaczeniu i różnych funkcjach,
- ocenę sposobu zaopatrzenia obszarów w wodę oraz sposobu odprowadzenia ścieków bytowych, przemysłowych i deszczowych.

W 2020 roku w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego dokonano zaopiniowania następujących rodzajów dokumentów planistycznych:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siedlce,
- planów zagospodarowania przestrzennego terenów obejmujących obszary miasta lub jego fragmenty.

Opiniowane w 2020 roku dokumenty planistyczne podlegające procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymienione w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* były mocno zróżnicowane, tematyka i zakres w nich zawarty dotyczył różnych aspektów związanych z kierunkiem rozwoju terenów oraz warunkami życia ludzi zamieszkujących na danym obszarze.

Opiniowane projekty zmian studium, których dokonano w 2020 roku dotyczyły głównie wyznaczenia obszarów przeznaczonych pod konkretne funkcje związane z przemysłem, produkcją bądź usługą, zapewniając w ten sposób wydzielenie strefy chronionej od obszarów, które mogą mieć wpływ na pogorszenie stanu środowiska oraz warunków życia ludzi.

Wśród analizowanej w roku 2020 dokumentacji, będącej przedmiotem opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, można stwierdzić, że większość z nich zawierała ustalenia w zakresie ochrony środowiska, odnosząc się w sposób szczególny do wskazania aspektów mających na celu ochronę przed uciążliwościami tj. zanieczyszczeniami oraz hałasem terenów zabudowy chronionej. Analizowane zapisy planów w powyższych zakresach przedstawiały konkretne rozwiązania, które w ocenie autorów dokumentacji planistycznych pozwolą na zabezpieczenie terenów mieszkaniowych przed ewentualnymi uciążliwościami, będącymi efektami funkcjonowania w sąsiedztwie terenów usługowych bądź produkcyjnych. Wszystkie uwarunkowania i obostrzenia przedstawione w opiniowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opierały się i były zgodne z zapisami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora w Siedlcach w opiniowanych w 2020 roku dokumentacjach planistycznych autorzy przedstawiali rozwiązania, które pozwolą na właściwą i skuteczną ochronę terenów, biorąc pod uwagę ich przeznaczenie oraz funkcję.

Tak jak w latach ubiegłych, w większości nowopowstających miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zwraca się szczególną uwagę na wyodrębnienie w analizowanym obszarze terenów przeznaczonych konkretnie pod lokalizację przedsięwzięć wynikających

z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie *przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), a szczególnie terenów przeznaczonych bezpośrednio pod realizację zakładów produkcyjnych.

Uwarunkowania dotyczące wymagań dostępności do budynków użyteczności publicznej przez osoby niepełnosprawne pojawiały się jedynie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowanych na potrzeby obszaru miasta Siedlce. Jednakże zapisy te sprowadzały się jedynie do kilku zdań, w których autorzy wskazywali, że taki dostęp powinien być zapewniony ze wskazaniem, że budynek powinien być tak zaprojektowany, żeby nie było w nim żadnych barier architektonicznych, które utrudnią poruszanie się po obiekcie osobom niepełnosprawnym.

Z ustawą o informacji o środowisku związane jest również postępowanie w sprawie procedury ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W postępowaniu tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:

- 13 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 2 opinie sanitarne przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym 1 opinię negatywną,
- 14 pism wyrażających stanowisko,
- 2 pisma o przekazaniu sprawy do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami,
- 3 pisma o przedłużeniu terminu rozpatrzenia postępowania.

Na etapie zapytania o zakres raportu analizowane przedsięwzięcia obejmowały budowę, przebudowę lub rozbudowę:

- myjni samochodowej,
- separatora na terenie stacji paliw,
- budynków mieszkalnych wielorodzinnych,
- zespołu budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
- zbierania i przetwarzania odpadów,
- czterech budynków magazynowych.

Przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach analizowane przedsięwzięcia obejmowały budowę:

- c) 34 budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
- d) technologii ekologicznego recyklingu (piroliza opon).

Dokonując porównania ilości postępowań prowadzonych w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko przeważającą liczbę stanowiły przedsięwzięcia zaliczane do § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie *przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* tj. określone, jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wśród tej kategorii przedsięwzięć nie zaobserwowano dominacji jakiegokolwiek rodzaju inwestycji. Przedsięwzięcia były zróżnicowane oraz obejmowały szeroki zakres możliwych do realizacji inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących potencjalnie wpływać na jakość środowiska.

Jednakże należy zauważyć wyraźne zainteresowanie realizacją inwestycji związanych z zagospodarowaniem powstających na terenie miasta odpadów. Działania te zmierzają do ponownego wykorzystania odpadów i obejmują:

- recykling zużytych opon tj. ponowne wykorzystanie substratów zużytych do ich produkcji, odzyskiwanych podczas procesu pirolizy,
- wstępną segregację i przekierowanie do dalszego zagospodarowania metali żelaznych i nieżelaznych oraz pojazdów wycofanych z eksploatacji w punkcie skupu złomu wraz z punktem gromadzenia ww. pojazdów.

Wśród analizowanych w 2020 r. przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego postępowań środowiskowych występowały takie, które zlokalizowane były na terenach objętych zapisami miejscowych planów oraz takie, które nie posiadały aktualnych dokumentów planistycznych, a ich postępowanie toczyło się w oparciu o zapisy art. 72 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* tj. przed wydaniem decyzji o warunkach zabudowy.

W postępowaniach, w których rozpatrywany obszar posiadał uchwalony plan miejscowy, organ Inspekcji Sanitarnej analizował jego zapisy, stwierdzając w ten sposób ewentualną możliwość realizacji danej inwestycji na proponowanym przez Wnioskodawcę terenie. W większości przypadków zaplanowane przeznaczenie obszaru było zgodne z założeniami planu i spełniało obostrzenia, które były zawarte w treści analizowanego planu.

Przedkładane w procedurze postępowań środowiskowych dokumentacje, w każdym z przypadków zawierały obliczenia dotyczące analizy oddziaływania na środowisko wywołanych poprzez hałas, emisję substancji szkodliwych oraz procesy odorotwórcze (złowne) itp.

Każda z przeprowadzanych analiz wykazywała, że planowane do realizacji przedsięwzięcie nie wpłynie szkodliwie na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi oraz nie spowoduje pogorszenia się aktualnego stanu środowiska. Powyższe stwierdzenia wynikały z faktu, że opracowania graficzne otrzymanych wyników wskazywały na dotrzymanie uciążliwości związanej z funkcjonowaniem przedsięwzięcia na terenach należących do Wnioskodawcy, a otrzymane wartości poziomu zanieczyszczeń czy hałasu były zgodne z wartościami normatywnymi zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. W związku z powyższym autorzy opracowań nie przewidywali rozwiązań technicznych pozwalających na zachowanie uciążliwości na terenie inwestycji i uważali je za zbędne. Jednakże w większości przypadków Wnioskodawcy decydowali się na wprowadzenie zabezpieczeń organizacyjnych pozwalających na ograniczenie ewentualnej uciążliwości i zachowania jej na działce, będącej przedmiotem postępowania.

Z obserwacji wpływającej do organu dokumentacji można wywnioskować, że autorzy raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko podchodzą do obowiązku oceny możliwości wystąpienia konfliktu społecznego związanego z realizacją inwestycji w sposób powierzchowny oraz mało wnikliwy. W każdym z przypadków analiza konfliktów społecznych opierała się głównie na stwierdzeniu, że jeżeli przedstawiona w raporcie analiza uciążliwości nie wykazała negatywnego wpływu na tereny sąsiednie, to konflikty oraz sprzeciwy ludności nie powinny się pojawić. A jeśli do nich dojdzie, będzie to skutek zazdrości sąsiedzkiej oraz

sposobu na eliminację konkurencji itp. Tak przeprowadzana analiza konfliktów społecznych doprowadza do sytuacji, w których okoliczna ludność oraz bezpośrednie sąsiedztwo analizowanej inwestycji odczuwa, iż są pomijani w postępowaniu administracyjnym i nikt nie liczy się z ich zdaniem oraz opinią. Dowodem na powyższe stwierdzenie są pisma osób wyrażających sprzeciw wobec lokalizacji planowanych przedsięwzięć w sąsiedztwie ich domów mieszkalnych, których w roku 2020 było zdecydowanie więcej niż w latach ubiegłych.

Organ Inspekcji Sanitarnej w przypadku wystąpienia w trakcie prowadzonego postępowania protestów mieszkańców, za każdym razem zwraca się z prośbą do autora raportu, za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie, o odniesienie się do uwag podnoszonych przez skarżących oraz z zapytaniem, czy z uwagi na wystąpienie konfliktów społecznych odbyło się, bądź jest planowane spotkanie z lokalną społecznością w celu załagodzenia powstałego konfliktu. W większości przypadków odpowiedzią na powyższe jest analiza i komentarz do wniesionych przez protestujących uwag, natomiast o sposobach załagodzenia konfliktu, jakim mogą być rozmowy oraz spotkania z lokalną społecznością organ Inspekcji Sanitarnej jest informowany w sporadycznych przypadkach.

Komórka sprawowała również zapobiegawczy nadzór sanitarny wynikający z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane nad warunkami:

- e) higieny środowiska pracy,
- f) higieny procesów nauczania i wychowania,
- g) higieny wypoczynku i rekreacji,
- h) zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- i) sanitarno – higienicznymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne oraz inne obiekty budowlane użyteczności publicznej,

przy wydawaniu opinii na etapie uzgodnień projektów budowlanych w/w przedsięwzięć, na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych, wydawania opinii dla potrzeb innego organu, oględzin obiektów, w których rozpoczynano działalność gospodarczą, a także na etapie udzielania odstępstw od warunków technicznych i BHP.

- W grupie dotyczącej uzgodnień projektów budowlanych, koncepcji i technologii pomieszczeń Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:
 - 3 opinie sanitarne,
 - 2 pisma wyrażające stanowiska,
 - 1 pismo informacyjne.

W roku 2020 w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego dokonywano uzgodnień dokumentacji projektowych w następujących branżach:

- j) zagospodarowania terenu,
- k) architektury,
- l) technologii,
- m) instalacji sanitarnych, głównie instalacji wentylacji mechanicznej.

W uzgadnianej dokumentacji projektowej dominowały obiekty takie jak:

- n) klub fitness,
- o) obiekty gastronomiczne.

Komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przy opiniowaniu dokumentacji projektowej dokonywała analizy pod kątem potrzeby uzyskania odstępstw od warunków technicznych dla rozpatrywanego obiektu. Podczas analizowania przedłożonych projektów organ Inspekcji Sanitarnej zwracał się z prośbą o uszczegółowienie informacji mogących mieć wpływ na konieczność uzyskania niniejszej decyzji. Zapytania te dotyczyły głównie rodzaju czynności wykonywanych na danym stanowisku pracy, czasu pracy na danym stanowisku oraz ilości osób przebywających w analizowanym pomieszczeniu, ze wskazaniem przeznaczenia pomieszczenia i jego cech charakterystycznych tj. wysokość oraz dostępu do światła naturalnego.

Powtarzającym się problemem podczas uzgadniania projektów opracowanych dla obiektów gastronomicznych jest założenie pracy czasowej w pomieszczeniach zmywalni, obróbki warzyw i owoców oraz innych, w których wyznaczono stanowisko pracy, będących najczęściej pomieszczeniami bez okien. W takich sytuacjach organ Inspekcji Sanitarnej nie ma podstaw do zobligowania Inwestora do uzyskania odstępstwa w zakresie pracy wyłącznie przy oświetleniu sztucznym.

- Na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:
 - 10 opinii sanitarnych o obiektach przekazywanych do użytkowania, w tym:
 - p) 2 opinie sanitarne, w których stwierdzono wykonanie obiektu niezgodnie z projektem budowlanym,
 - q) 3 opinie sanitarne z uwagami,

W roku 2020 organ Inspekcji Sanitarnej dokonał oględzin następujących obiektów budowlanych:

- r) budynków magazynowych,
- s) Siedleckiego Ośrodka Onkologii w Mazowieckim Szpitalu Wojewódzkim,
- t) budynków oświatowych (przedszkoli),
- u) domu parafialnego,
- v) budynku Sądu Okręgowego,
- w) budynku NZOZ z salą operacyjną.

Spośród wyżej wymienionych inwestycji ubiegających się w roku 2020 o uzyskanie decyzji o dopuszczeniu obiektu do użytkowania, podobnie jak w latach ubiegłych można było zauważyć dominację placówek oświatowych. W roku 2020 komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uczestniczyła w odbiorze 2 budynków przeznaczonych na przedszkole.

W zdecydowanej większości odbierane w roku 2020 przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego obiekty zaopatrywane były w wodę z wodociągów publicznych. W każdym z obiektów okazywano aktualne sprawozdania z badań jakości wody w zakresie bakteriologicznym. W pozostałych obiektach, dla których źródłem zaopatrzenia w wodę było własne ujęcie wodne, jakość wody została potwierdzona poprzez okazanie rozszerzonego sprawozdania zawierającego analizę parametrów fizykochemicznych.

W wyniku przeprowadzonych w 2020 roku kontroli obiektów można stwierdzić, że coraz więcej Inwestorów decyduje się na zastosowanie w swoich obiektach wentylacji

mechanicznej.

W odbieranych przez organ Inspekcji Sanitarnej obiektach stosowana była głównie wentylacja mechaniczna realizowana poprzez centrale wentylacyjne z odzyskiem ciepła, urządzenia typu Rooftop czy też wentylatory kanałowe bądź dachowe. Podczas analizowania projektów wentylacji mechanicznej dało się zauważyć, że projektanci zwracają szczególną uwagę na zapewnienie właściwej jakości powietrza w pomieszczeniach poprzez dokonanie podziału instalacji wentylacyjnej na szereg układów wentylacyjnych łączących pomieszczenia o podobnej klasie czystości i wymaganiach jakościowych powietrza wewnętrznego. Zauważono również, że w coraz większej liczbie obiektów zwraca się szczególną uwagę na zapewnienie w pomieszczeniach powietrza nawiewanego o właściwych parametrach użytkowych poprzez wentylację mechaniczną, rezygnując z zapewnienia nawiewu powietrza świeżego poprzez (jak to miało miejsce do tej pory) zastosowanie nawiewników okiennych, które mają ograniczoną wielkość przepływu oraz nawiewają zimne powietrze do pomieszczeń bezpośrednio z zewnątrz obiektu.

Spośród postępowań prowadzonych w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2020 roku, każda z przedkładanych dokumentacji budowlanych była uzgodniona pod względem wymagań sanitarno – higienicznych. W większości przypadków dokumentacja oceniania była przez indywidualnych rzeczoznawców, mały odsetek stanowiły uzgodnienia dokonane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach.

W roku 2020 komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego nie prowadziła żadnego postępowania zmierzającego do uzyskania decyzji o dopuszczeniu obiektu do użytkowania, dla którego wydana była decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach. Jednakże w przypadku uzyskania przez Inwestora takiego dokumentu, egzekwowane jest wykonanie działań lub rozwiązań technologicznych wskazanych, jako środowiskowe uwarunkowania.

Podsumowując omawiane powyżej zagadnienia dotyczące zadań komórki Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach można stwierdzić, że rok 2020 był dla terenu miasta Siedlce rozwojowy. Pomimo trwającej epidemii powstało wiele nowych oraz różnorodnych obiektów, a wiele istniejących zakładów uległo rozbudowie bądź modernizacji. W okresie II kwartału 2020 r. zaobserwowano spadek liczby wpływających spraw administracyjnych, jednakże pozostała część roku nie odbiegała w sposób istotny od sytuacji w poprzednich latach. Z wpływających do organu dokumentów wynika również, że planowane jest powstanie w najbliższych latach wielu nowych obiektów usługowych, handlowych czy produkcyjnych, a także budynków mieszkalnych wielorodzinnych. Przekładane do organu dokumentacje w większości opracowywane są w sposób skrupulatny i szeroki, analizując w ten sposób wszystkie aspekty mające wpływ na ochronę środowiska, w tym na zdrowie i życie ludzi. W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach stan sanitarny na terenie miasta Siedlce utrzymuje się od kilku lat na tym samym poziomie i można uznać go, jako dobry.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach
Joanna Like